

Temeljem članka 13. stavak 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 123/17 i 151/22) i članka 60. stavak 1. točka 7. Statuta Grada Belog Manastira ("Službeni glasnik Grada Belog Manastira", broj: 1/20, 3/21 i 2/25), gradonačelnik Grada Belog Manastira donosi

ODLUKU
o donošenju I. izmjena i dopuna Provedbenog programa
Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.-2029. godine

I.

Ovom se Odlukom donose I. izmjene i dopune Provedbenog programa Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.- 2029. godine.

II.

Provedbeni program s priložima iz točke I. ove Odluke sastavni je dio ove Odluke.

III.

Ova Odluka i Provedbeni program Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.- 2029. godine s priložima stupaju na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku Grada Belog Manastira" i na mrežnim stranicama Grada Belog Manastira.

KLASA: 001-01/26-01/02
URBROJ: 2158-2-01-03-26-1
Beli Manastir, 13. veljače 2026. godine

GRADONAČELNIK

Igor Pavelić

DOSTAVITI:

1. Upravni odjel za gospodarstvo, financije, proračun i društvene djelatnosti, ovdje
2. Upravni odjel za graditeljstvo i stambeno-komunalne poslove, ovdje
3. Dosje, ovdje
4. Pismohrana

GRAD BELI MANASTIR

PROVEDBENI PROGRAM GRADA BELOG MANASTIRA

za razdoblje 2025.-2029. godine

- Provedbeni program Grada Belog Manastira za razdoblje 2025. - 2029. godine donio je Gradonačelnik Grada Belog Manastira dana 3. listopada 2025. godine
- Prve Izmjene i dopune Provedbenog programa Grada Belog Manastira za razdoblje 2025. - 2029. godine donio je Gradonačelnik Grada Belog Manastira u veljači 2026.

Sadržaj

RIJEČ GRADONAČELNIKA	3
1. PREDGOVOR.....	5
2. UVOD.....	7
2.1. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG I NAJVAŽNIJE JAVNE POLITIKE GRADA BELOG MANASTIRA	7
2.2. VIZIJA GRADA BELOG MANASTIRA.....	10
2.3. MISIJA GRADA BELOG MANASTIRA.....	11
3. OPIS IZAZOVA I RAZVOJNIH POTREBA KOJE ĆE SE ADRESIRATI PROVEDBENIM PROGRAMOM GRADA BELOG MANASTIRA	11
3.1. DEMOGRAFSKI TRENDOVI	12
3.2. ZDRAVSTVO.....	14
3.3. SOCIJALNA SKRB.....	14
3.4. OBRAZOVANJE, ZNANOST I TEHNIČKA KULTURA	15
3.5. KULTURA	16
3.6. SPORT	16
3.7. CIVILNO DRUŠTVO	17
3.8. GOSPODARSTVO I TRŽIŠTE RADA.....	18
3.8.1. POLJOPRIVREDA I PREHRAMBENO-PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	19
3.8.2. TURIZAM	19
3.9. ZAŠTITA OKOLIŠA I PROSTORNO UREĐENJE.....	19
3.10. KVALITETA ŽIVOTA	20
3.11. INSTITUCIONALNI KONTEKST I KLJUČNI IZAZOVI BUDUĆEG RAZVOJA	21
4. POPIS PRIORITETA DJELOVANJA U NADLEŽNOSTI GRADA BELOG MANASTIRA S OBRAZLOŽENJEM ODABIRA	22
4.1. PC 1. PODRŠKA DEMOGRAFSKOJ REVITALIZACIJI I OŠNAŽIVANJE OBITELJI	22
4.2. PC 2. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI.....	23
4.3. PC 3. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE ODGOJNO-OBRAZOVNE I ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI U FUNKCIJI GOSPODARSTVA I TRŽIŠTA RADA	24
4.4. PC 4. JAČANJE ZAJEDNICE I CIVILNOG DRUŠTVA U FUNKCIJI POTICANJA AKTIVNOG I KVALITETNOG ŽIVOTA GRAĐANA.....	25
4.5. PC 5. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG KORIŠTENJA PRIRODE TE JAČANJE OTPORNOSTI I UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA	27
4.6. PC 6. RAZVOJ LOKALNE I REGIONALNE INFRASTRUKTURE RADI UNAPRJEĐENJA KVALITETE ŽIVOTA S CILJEM EKOLOŠKE I ENERGETSKE TRANZICIJE	28
4.7. PC 8. JAČANJE KAPACITETA, SPREMNOSTI I OTPORNOSTI ZAJEDNICE NA RIZIKE.....	29
4.8. PC 9. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE POSLOVNOG OKRUŽENJA TE KONKURENTNOSTI I INOVATIVNOSTI GOSPODARSTVA.....	30
4.9. PC 10. PODRŠKA PROIZVODNJI I PRERADI HRANE U FUNKCIJI ODRŽIVOG REGIONALNOG RAZVOJA	31
4.10. PC 11. JAČANJE REGIONALNE PREPOZNATLJIVOSTI POMOĆU BRENDIRANJA I PROMIDŽBE	32
4.11. PC 13. UNAPRJEĐENJE UČINKOVITOSTI I DJELOTVORNOSTI JAVNOG SEKTORA I UPRAVLJANJA JAVNOM IMOVINOM.....	32
4.12. PC 14. PODRŠKA RAZVOJU SLABIJE RAZVIJENIH I POTPOMOGNUTIH PODRUČJA ŽUPANIJE	33
5. POPIS MJERA ZA PROVEDBU ODABRANIH POSEBNIH CILJEVA S KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I PRIPADAJUĆIM POKAZATELJIMA REZULTATA.....	33

5.1.	PC 1. PODRŠKA DEMOGRAFSKOJ REVITALIZACIJI I OSNAŽIVANJE OBITELJI	34
	<i>Mjera 1.1. Provedba programa demografskih mjera</i>	<i>34</i>
5.2.	PC 2. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI.....	35
	<i>Mjera 2.1. Osiguravanje sredstava za izgradnju socijalne infrastrukture.....</i>	<i>35</i>
	<i>Mjera 2.3. Provedba programa javnih potreba u socijalnoj skrbi.....</i>	<i>35</i>
5.3.	PC 3. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE ODGOJNO-OBRAZOVNE I ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI U FUNKCIJI GOSPODARSTVA I TRŽIŠTA RADA	36
	<i>Mjera 3.1. Osiguravanje sustavne i organizirane brige o djeci predškolskog uzrasta</i>	<i>36</i>
5.4.	PC 4. JAČANJE ZAJEDNICE I CIVILNOG DRUŠTVA U FUNKCIJI POTICANJA AKTIVNOG I KVALITETNOG ŽIVOTA GRAĐANA.....	36
	<i>Mjera 4.1. Podrška, razvoj i unaprjeđenje gradskog sustava športa i športske infrastrukture.....</i>	<i>36</i>
	<i>Mjera 4.2. Osiguravanje sredstava za rad vijeća nacionalnih manjina i njihovih predstavnika</i>	<i>37</i>
	<i>Mjera 4.3. Osiguravanje postojećeg stupnja razvitka kulture i kulturnih djelatnosti u Gradu Belom Manastiru</i>	<i>37</i>
5.5.	PC 5. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA I ODRŽIVOG KORIŠTENJA PRIRODE TE JAČANJE OTPORNOSTI I UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA	38
	<i>Mjera 5.1. Provedba postupaka za podizanje osviještenosti o zaštiti okoliša.....</i>	<i>38</i>
5.6.	PC 6. RAZVOJ LOKALNE I REGIONALNE INFRASTRUKTURE RADI UNAPRJEĐENJA KVALITETE ŽIVOTA S CILJEM EKOLOŠKE I ENERGETSKE TRANZICIJE	38
	<i>Mjera 6.1. Održivo gospodarenje otpadom</i>	<i>38</i>
	<i>Mjera 6.2. Izgradnja komunalne infrastrukture</i>	<i>38</i>
	<i>Mjera 6.3. Rješavanje nužnih postupaka za potrebe prostornog uređenja Grada.....</i>	<i>39</i>
5.7.	PC 8. JAČANJE KAPACITETA, SPREMNOSTI I OTPORNOSTI ZAJEDNICE NA RIZIKE.....	39
5.8.	PC 9. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE POSLOVNOG OKRUŽENJA TE KONKURENTNOSTI I INOVATIVNOSTI GOSPODARSTVA.....	40
	<i>Mjera 9.1. Stvaranje preduvjeta za razvoj poduzetništva</i>	<i>40</i>
	<i>Mjera 9.2. Poticanje aktivnosti malih gospodarstvenika kroz strukovna udruživanja</i>	<i>40</i>
5.9.	PC 10. PODRŠKA PROIZVODNJI I PRERADI HRANE U FUNKCIJI ODRŽIVOG REGIONALNOG RAZVOJA	40
	<i>Mjera 10.1. Provedba programa potpora poljoprivredi na području Grada Belog Manastira.....</i>	<i>40</i>
5.10.	PC 11. JAČANJE REGIONALNE PREPOZNATLJIVOSTI POMOĆU BRENDIRANJA I PROMIDŽBE	41
	<i>Mjera 11.1. Promocija turističke ponude Grada Belog Manastira</i>	<i>41</i>
5.11.	PC 13. UNAPRJEĐENJE UČINKOVITOSTI I DJELOTVORNOSTI JAVNOG SEKTORA I UPRAVLJANJA JAVNOM IMOVINOM	41
	<i>Mjera 13.1. Osiguravanje tehničkih preduvjeta za povećanje djelotvornosti i učinkovitosti gradske uprave.....</i>	<i>41</i>
	<i>Mjera 13.2. Održavanje komunalne infrastrukture.....</i>	<i>41</i>
5.12.	PC 14. PODRŠKA RAZVOJU SLABIJE RAZVIJENIH I POTPOMOGNUTIH PODRUČJA ŽUPANIJE.....	42
	<i>Mjera 14.1. Osiguravanje sustava podrške u planiranju razvoja privatnog i javnog sektora</i>	<i>42</i>
5.13.	MJERA 00. IZVRŠNA UPRAVA I ADMINISTRACIJA	42
6.	INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA..	43
7.	OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	43
8.	DRUGI RELEVANTNI PODACI O MJERAMA	45
9.	PRILOZI	45

Poštovane sugrađanke i sugrađani,

s ponosom vam predstavljam Provedbeni program Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.–2029. godine, dokument koji predstavlja konkretan i odgovoran plan razvoja našega grada u sljedećem četverogodišnjem razdoblju. Dokument se temelji na odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) i Uredbi o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 37/23), čime je osigurana usklađenost s nacionalnim razvojnim ciljevima, ali i s lokalnim stvarnostima i potrebama.

Svrha ovog programa je jasno odrediti mjere, projekte i prioritete koji će se provoditi u skladu s već usvojenim višim strateškim dokumentima te ujedno pratiti učinkovitost i svrhu svakog uloženog resursa, svake poduzete inicijative i svake ostvarene promjene. Ovaj program nije zatvoren dokument, on je temelj našeg rada, ali i poziv na dijalog, suradnju i zajedništvo u stvaranju boljeg, pravednijeg i modernijeg Grada Belog Manastira.

Pogledamo li razdoblje iza nas, možemo s pravom biti zadovoljni postignutim. Grad Beli Manastir profilirao se kao jedna od najuspješnijih jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj po povlačenju sredstava iz europskih fondova. Zahvaljujući predanom radu gradske uprave i naših partnera, ostvareni su brojni kapitalni i društveno važni projekti. Od izgradnje i obnove društvenih domova, kulturnih i socijalnih sadržaja, do poticanja poduzetništva, održive mobilnosti i razvoja turizma.

No naš grad ne može i ne smije stajati. Suvremeno doba nosi nove izazove kao što su klimatske promjene, demografska kretanja, potrebu za digitalnom transformacijom, kao i imperativ uključivanja svih građana u razvojne procese. Upravo iz tog razloga, u ovom novom razdoblju planiramo dodatno osnažiti ulaganja u digitalizaciju javne uprave, provedbu pametnih rješenja u prometu, infrastrukturi i upravljanju energijom, te povećati dostupnost i kvalitetu javnozdravstvenih, kulturnih i obrazovnih usluga.

Vizija koju postavljamo pred sebe i naše suradnike jest Beli Manastir kao pametan, uključiv i održiv grad, mjesto poželjno za život, rad i ulaganje. Grad koji promišljeno koristi svoje prirodne i kulturne resurse, ali istovremeno ulaže u ljude, znanje i budućnost. Grad koji se razvija

u skladu s europskim smjernicama, ali i u skladu s identitetom Baranje i vrijednostima koje negujemo kao zajednica.

U svom mandatu posvećen sam provođenju ovog plana u duhu partnerstva s građanima, poduzetnicima, civilnim sektorom i svim institucijama. Stoga vas pozivam da ovaj program promatrate kao zajednički plan za razvoj naše lokalne sredine.

Ovaj dokument ne bi bio moguć bez stručnog rada djelatnika gradske uprave i doprinosa mnogih dionika kojima iskreno zahvaljujem.

Pozivam vas da i dalje sudjelujete u razvoju našega grada svojim prijedlozima, kritikama i podrškom. Samo zajedno možemo ostvariti viziju Belog Manastira kao grada koji ne stoji, nego ide naprijed – pametno, održivo i uključivo.

GRADONAČELNIK

Igor Pavelić

1. Predgovor

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLS) kojeg, sukladno članku 13. stavak 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN broj 123/17, 151/22. - u daljnjem tekstu: Zakon) donosi gradonačelnik kao izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave.

Sukladno članku 11. stavak 2. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN broj 37/23. - u daljnjem tekstu: Uredba) provedbeni programi JLP(R)S obuhvaćaju razdoblje od četiri godine, povezani su s proračunom JLP(R)S te sadrže mjere za provedbu planova razvoja JLP(R)S. Temeljem toga strateško planiranje i razvoj Grada Belog Manastira temeljit će se na postavljenom strateškom okviru koji je dio Provedbenog programa Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.-2029. godine (u daljnjem tekstu: Provedbeni program).

Strateški okvir definiran je kroz 21 razvojnu mjeru, a koje se između ostaloga odnose i na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, odgoj i obrazovanje, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu; kulturu, tjelesnu kulturu i šport; zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet i održavanje javnih prometnica, gospodarski razvoj; lokalnu upravu i administraciju, demografiju i ostale. Sve mjere iz navedenih područja odgovaraju samoupravnom djelokrugu Grada Belog Manastira (u daljnjem tekstu: Grad).

U okviru 21 razvojne mjere aktivnosti su kroz koje će Grad pratiti uspješnost vlastitog strateškog planiranja te provedenih ciljeva i rezultata Provedbenog programa. Svaka utvrđena mjera mjerit će se kroz definirane pokazatelje rezultata provedbe mjere te utvrđene polazišne i ciljne vrijednosti za određeni pokazatelj rezultata. Strateški okvir Provedbenog programa obuhvaća poveznicu s proračunom Grada kao važan dio strateškog planiranja proračunskih sredstava. Detaljan pregled mjera, aktivnosti i projekata, zajedno sa akcijskim i financijskim planom nalazi se u Prilogu I. Provedbenog programa Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.-2029.

Usvajanjem Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine („Županijski glasnik“ broj 3/22. - u daljnjem tekstu: Plan razvoja), razvojne mjere Provedbenog programa povezane su sa prioritetima i posebnim ciljevima Plana razvoja, a u trenutku donošenja Provedbenog

programa bile su usklađene sa strateškim ciljevima i prioritetnim područjima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Sukladno smjernicama i odredbama Zakona te uputama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u daljnjem tekstu: MRRFEU) provedbeni programi mogu se revidirati na godišnjoj razini, a s obzirom na moguće novonastale okolnosti koje utječu na okolnosti provedbe ili novonastale obveze provedbe posebnih ciljeva te preuzimanja i razrade mjera iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja. Temeljem toga, Provedbeni program usklađen je s:

- Odlukom o Proračunu i izvršenju Proračuna Grada Belog Manastira za 2025. godinu s projekcijom za 2026. i 2027. godinu („Službeni glasnik Grada Belog Manastira“ broj 10/24.)
- Odlukom o prvim izmjenama i dopunama Odluke o Proračunu i izvršenju Proračuna Grada Belog Manastira za 2025. godinu s projekcijom za 2026. i 2027. godinu („Službeni glasnik Grada Belog Manastira“ broj 9/25.)
- Odlukom o drugim izmjenama i dopunama Odluke o Proračunu i izvršenju Proračuna Grada Belog Manastira za 2025. godinu s projekcijom za 2026. i 2027. godinu (Službeni glasnik Grada Belog Manastira“ broj 13/25.)

2. Uvod

Grad Beli Manastir najveći je urbani centar Baranje, mikro-regije krajnjeg sjeveroistoka Hrvatske na istoku omeđene Dunavom i državnom granicom s Republikom Srbijom, na sjeveru i zapadu Republikom Mađarskom, a na jugu rijekom Dravom. Baranja je ravničarski, poljoprivredni kraj u kojem prevladava prirodni i kultivirani krajolik plodnih polja i rijetkih, konsolidiranih naselja izrazito ruralnog karaktera, s izuzetkom centralnog naselja Belog Manastira. Na području Baranje administrativno je ustrojeno 9, od ukupno 42 JLS-a na području Osječko-baranjske županije. Najbliže urbano središte Grada Belog Manastira je Grad Osijek udaljen 32 km. Od Slavonskog Broda udaljen je 115 km, a od Zagreba 304 km. Glavni grad Republike Mađarske – Budimpešta, udaljen je 233 km, Ljubljana (Slovenija) 433 km, Beč (Austrija) 448 km.

Beli Manastir kao jedini grad u mikroregiji Baranja okružen je sljedećim općinama: Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Popovac. Nalazi se u Osječko-baranjskoj županiji (u daljnjem tekstu: OBŽ). OBŽ u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova. Osječko-baranjska županija prostire se na 4.149 km², obuhvaća sedam gradova i trideset pet općina. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine Osječko-baranjska županija ima 259.481 stanovnika (169.654 u gradovima i 89.827 u općinama). U odnosu na popis 2011. godine broj stanovnika u Županiji se smanjio za 14,9 % (u gradovima za 12,5 %, a u općinama za 19,1%). Prema popisu stanovništva Osječko-baranjska županija je na dan 31. kolovoza 2021. godine imala ukupno 259.481 stanovnika.

2.1. Samoupravni djelokrug i najvažnije javne politike Grada Belog Manastira

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi grad je svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sustav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena naselja koja s Gradom čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značaja.

Prema Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, Grad Beli Manastir razvrstan je u kategoriju malih gradova, od 10.000 do 35.000 stanovnika. Svojom površinom od 62,73 km² čini 1,51 % ukupne površine Osječko-baranjske županije i broji 7.973 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2021. godine. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 127,1 stan/km², što je i dalje znatno više od prosjeka OBŽ (62,5 stan./km²) i RH (68,4 stan./km²). Stanovništvo Grada živi u četiri naselja (Beli Manastir, Branjin Vrh, Šećerana i Šumarina), a najveću koncentraciju stanovništva ima u centralnom naselju, Belom Manastiru.

Prema indeksu razvijenosti Beli Manastir se razvrstava u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koja se prema vrijednosti indeksa nalazi u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Također, Grad se nalazi u OBŽ koja je razvrstana u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koja se prema vrijednosti indeksa nalazi u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih JP(R)S-ova.

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi gradovi u svom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima. Grad Beli Manastir, kao jedinica lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavlja baš te poslove, koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje; prostorno i urbanističko planiranje; komunalne djelatnosti; brigu o djeci; socijalnu skrb; primarnu zdravstvenu zaštitu; odgoj i osnovno obrazovanje; kulturu, tjelesnu kulturu i šport; zaštitu potrošača; zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša; protupožarnu i civilnu zaštitu i sve ostale poslove koji su zakonom prenijeti iz nadležnosti državne uprave jedinicama lokalne samouprave.

Grad Beli Manastir kao jedinica lokalne samouprave ustrojen je u tri ustrojstvene jedinice, a to su:

1. Služba Gradonačelnika i Gradskog Vijeća;
2. Upravni odjel za graditeljstvo i stambeno-komunalne poslove sa dva pododjela – Pododjel za upravne i imovinsko-pravne poslove i Pododjel za nominiranje i upravljanje projektima;
3. Upravni odjel za gospodarstvo, proračun, financije i društvene djelatnosti sa dva pododjela – Pododjel za društvene djelatnosti i Pododjel za proračun i financije.

Financiranje javnih potreba Grada vrši se kroz programe:

- Javna uprava i administracija

- odnosi se na operativno funkcioniranje izvršne uprave, održavanje objekata u vlasništvu grada, te rad predstavnika nacionalnih manjina
- Održavanje komunalne infrastrukture
 - odnosi se na održavanje javne čistoće, zelenih i javnih površina, održavanje prometnica, javnih parkirališta, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete i zimske službe
- Izgradnja komunalne infrastrukture
 - izvršava se putem direktnog financiranja pojedinih projekata (npr. rekonstrukcija ulica i dječjih igrališta, izgradnja sustava odvodnje, asfaltiranje cesta, izgradnja javne rasvjete, biciklističkih staza, pribavljanja projektne dokumentacije i sl.)
- Izgradnja socijalne infrastrukture
 - odnosi se na uređenje i izgradnju socijalne infrastrukture na području grada i naselja koja će čitavom području omogućiti društvenu i socijalnu regeneraciju
- Unaprjeđenje stanja u prostoru
 - odnosi se na program zaštite okoliša (uključujući akcijski plan uštede energije), gospodarenje otpadom (operativni troškovi i ulaganja), te izradu prostorno-planske i tehničke projektne dokumentacije
- Razvoj gospodarstva
 - postiže se kroz subvencioniranje poduzetništva, ulaganja u materijalnu i nematerijalnu poduzetničku infrastrukturu (izgradnja poduzetničke zone, financiranje rada razvojne agencije), udruge te djelatnosti turističke zajednice
- Javne potrebe u društvenim djelatnostima
 - U potprogramu kulture javne potrebe se zadovoljavaju sufinanciranjem djelatnosti udruga i kulturnih manifestacija, financiranjem djelatnosti Gradske knjižnice, Umjetničke škole i Centra za kulturu, te kapitalnim ulaganjima po mogućnosti.
 - U potprogramu sporta Grad podržava rad i program udruga i organizacija u sportu (donacijama) osiguravanjem financijskih sredstava iz svog Proračuna te financiranjem djelatnosti nastavno sportske dvorane.

- Javne potrebe u području predškolskog odgoja i školstva zadovoljavaju se osiguravanjem sredstava za plaće zaposlenih i materijalnih troškova koji se tiču primarnih programa predškolskog odgoja i to cjelodnevni vrtićki i jaslčki te poludnevni vrtićki program, programa predškole za skupinu djece koja prije polaska u osnovnu školu nisu bila obuhvaćena primarnim programom te posebni programi za djecu pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica i manjina. Osim toga, Grad donacijama u novcu osigurava stipendije studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja, nadarenim studentima, stipendije s osnova socijalnog statusa te studentima koji su djeca hrvatskih branitelja i stradalnici Domovinskog rata. Osim studentima, iz proračuna Grada Belog Manastira osiguravaju se sredstva i za stipendije učenicima srednjih škola.
- Program zaštite od požara ima glavni cilj preventivno djelovati da do požara, eksplozije i nezgoda ne dođe, a ukoliko se to ipak dogodi, da se što brže, lakše, svrsishodno i jeftinije poduzmu potrebne mjere za otklanjanje istih. Kroz proračun, Grad Beli Manastir sufinancira JPVP Beli Manastir, a nadležno Ministarstvo osigurava sredstva za minimalni financijski standard za javne vatrogasne postrojbe.
- Programom zdravstva i socijalne skrbi Grad Beli Manastir financira skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja, uklanjanje leševa te obvezno provodi deratizaciju i dezinsekciju, a istim Programom utvrđuje i prava, odnosno osnove i mjerila za ostvarivanje prava na subvenciju troškova stanovanja, komunalnih usluga te potporu za rad socijalno-humanitarnih udruga i ostale pomoći.

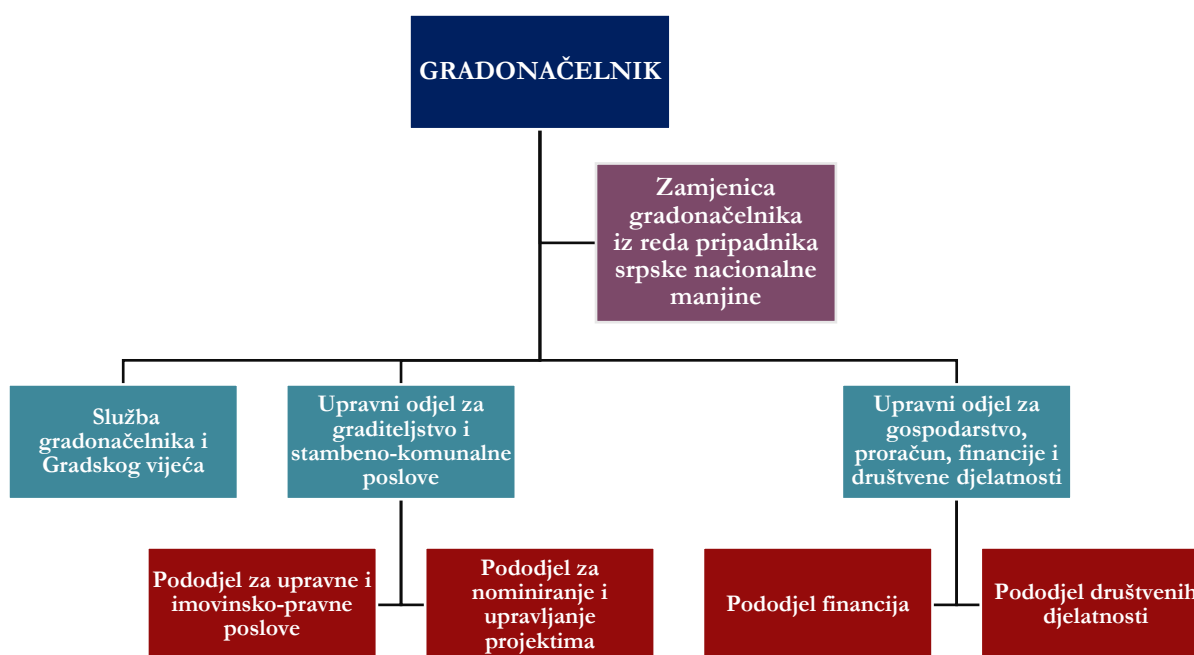
2.2. Vizija Grada Belog Manastira

Vizija razvoja Grada Belog Manastira za razdoblje 2025.-2029. predstavlja kratku i jasnu izjavu koja odgovara na pitanje „Što želimo postati u tom periodu?“. Grad Beli Manastir svoju viziju oblikovao je na sljedeći način:

Postati pametan, održiv i uključiv grad koji potiče gospodarski razvoj, osigurava visoku kvalitetu života te omogućuje ravnomjeran razvoj svih naselja. Grad koji koristi digitalna i inovativna rješenja za učinkovitije upravljanje, istovremeno čuvajući svoju prirodnu i kulturnu baštinu.

2.3. Misija Grada Belog Manastira

Misija Grada Belog Manastira temelji se na kontinuiranom, predanom i odgovornom radu u ostvarivanju zadataka i funkcija koje su mu dodijeljene Ustavom i zakonima, u okviru svojih prava i dužnosti. Gradska uprava, gradske ustanove i trgovačka društva, kroz odgovorno upravljanje proračunskim sredstvima i javnim dobrima te transparentnosti u svom radu, stvaraju uvjete za gospodarski, društveni i komunalni napredak Grada Belog Manastira, prepoznajući i zadovoljavajući potrebe svih svojih građana.

Grafikon br. 1: Organizacijska struktura Gradske uprave Grada Belog Manastira

3. Opis izazova i razvojnih potreba koje će se adresirati provedbenim programom Grada Belog Manastira

U ovom poglavlju analizirani su dostupni podaci vezani uz demografiju, usluge zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanje, znanost i tehničku kulturu, kulturu, sport, civilno društvo, gospodarstvo i tržište rada, poljoprivredu i prehrambeno-prerađivačku industriju, turizam, zaštitu okoliša i prostorno

uređenje, kvalitetu života na području grada Belog Manastira te institucionalni kontekst i ključne izazove budućeg razvoja.

Podaci korišteni da bi se opisali izazovi i razvojne potrebe OBŽ u Provedbenom programu odnose se na stanje na dan 31. prosinca 2019. godine, osim u slučajevima kada su podaci isključivo bili dostupni za određeno prethodno razdoblje, poput podataka iz Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2021. godine.

3.1. Demografski trendovi

Za potrebe analize demografskih pokazatelja u obzir je uzeto posljednjih šest popisa stanovništva s konačnim rezultatima Popisa stanovništva 2021.

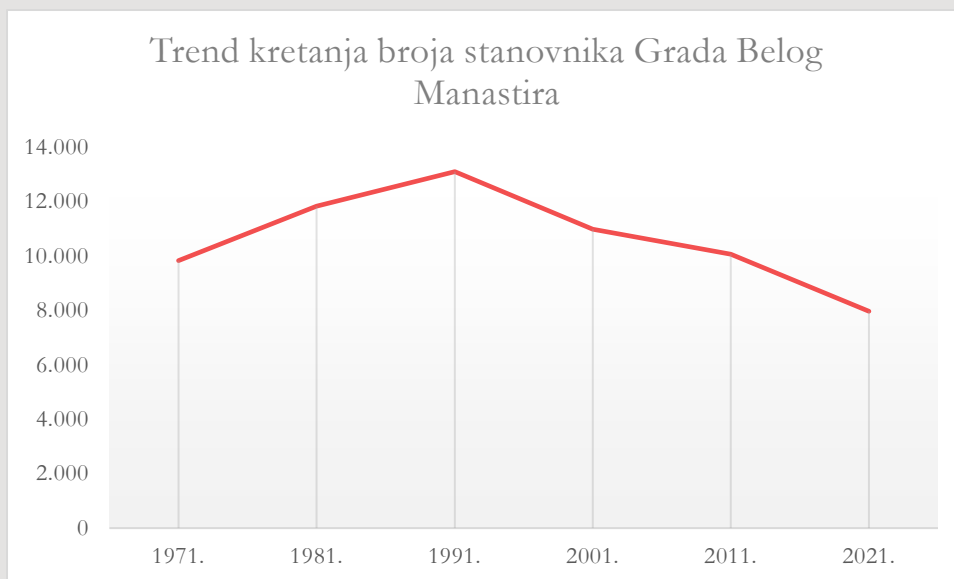
Tablica 1. Kretanje broja stanovnika Grada Belog Manastira po popisima stanovnika

Grad Beli Manastir	Broj stanovnika
1971.	9.839
1981.	11.837
1991. ¹	13.108
2001.	10.986
2011.	10.068
2021.	7.973

Trendovi depopulacije uslijed negativnog prirasta i migracijskog salda bilježe se u različitom intenzitetu na području cijele Hrvatske, a posljedice posebno snažno pogađaju male gradove u kojima demografske značajke postaju jedan od ključnih ograničavajućih faktora razvoja.

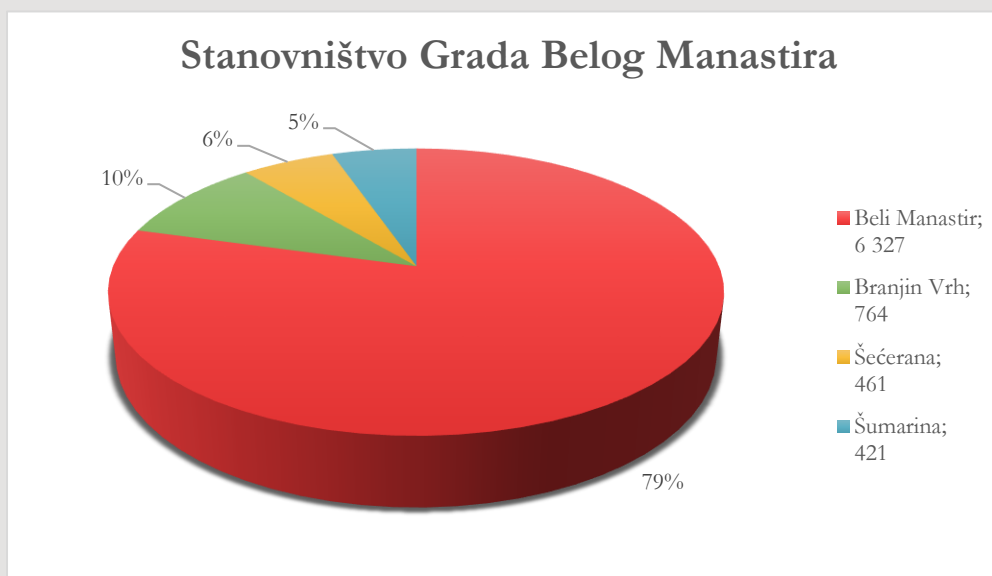
¹ Smanjeno za dio područja naselja koji je pripojen naselju Šećerana te sadrži dio podataka za naselje Šećerana do 1981. Istovremeno smanjeno izdvajanjem dijela u samostalno naselje Sudaraž (općina Petlovac).

Grafikon 2. Promjene broja stanovnika Grada Belog Manastira od 197. do 2021. godine

Prema rezultatima popisa stanovnika iz 2001. godine Grad Beli Manastir je imao 10.986 stanovnika. Ukupno stanovništvo Općine se u promatranom razdoblju konstantno smanjivalo. Grad Beli Manastir prema Popisu stanovništva iz 2011. godine imao je 10.068 stanovnika što predstavlja daljnje negativno demografsko kretanje u odnosu na popis stanovništva iz 2001. godine. Prema Popisu iz 2021. godine Grad Beli Manastir broji 7.973 stanovnika što je u odnosu na 2011. godinu 2.095 osoba manje.

Grafikon 3. Stanovništvo Grada Belog Manastira po naseljima prema posljednjem popisu stanovništva (2021.)

Iz grafikona je vidljivo kako 79 % stanovnika živi u naselju Beli Manastir, 10 % u naselju Branjin Vrh, 6 % stanovnika nalazi se u naselju Šećerana i 5 % u naselju Šumarina. Točnije, 6.327 stanovnika živi u Belom Manastiru, 764 u Branjinom Vrh, 461 u Šećerani i 421 u Šumarini.

Glavni izazov u maloj sredini kao što je Grad Beli Manastir je iseljavanje radno sposobnog stanovništva, smanjenje prirodnog prirasta i demografskog potencijala za ekonomski rast, a samim time i mogućnosti preokretanja negativnih trendova prisutnih posljednjih godina.

3.2. Zdravstvo

Na području Grada Belog Manastira djeluje nekoliko zdravstvenih ustanova, a to su Dom zdravlja Beli Manastir i Zavod za hitnu medicinu koji su u nadležnosti OBŽ te dvije ljekarne. U rješavanju problema koji se pojavljuju u području primarne zdravstvene zaštite, Grad Beli Manastir kontinuirano surađuje s nadležnim tijelima županije.

U Gradu Belom Manastiru postoje sveprisutni javnozdravstveni problemi koji mogu utjecati na kvalitetu života, a kao i u drugim JLS-ovima predstavljaju i veliki izazov prilikom rješavanja. Sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN 79/07, 113/08, 43/09, 130/17, 114/18, 47/20, 134/20, 143/21), u suradnji s nadležnim organima i veterinarskom stanicom Grad Beli Manastir organizira i provodi protuepidemijske, higijenske i druge mjere za zaštitu, odnosno sprječavanje i suzbijanje pojedinih zaraznih bolesti.

3.3. Socijalna skrb

Trend laganog pada broja korisnika pomoći na području Baranje u zadnjih par godina je primarno uzrokovan promjenama kriterija i zakonskog okvira programa opće socijalne pomoći (Zakon o socijalnoj skrbi, NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23, 61/25). Posredan uzrok smanjenja korisnika programa opće socijalne pomoći je depopulacija uzrokovana izrazito negativnim prirodnim prirastom i ekonomskim migracijama – pojačano od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine i otvaranja tržišta rada za hrvatske građane u pojedinim članicama EU.

Glavni izazovi u području socijalne skrbi proizlaze iz toga što je mreža socijalnih usluga nedovoljno razvijena, a infrastruktura pružanja socijalnih usluga nedostatna.

Programom socijalnih potreba Grad Beli Manastir utvrđuje prava, odnosno osnove i mjerila za ostvarivanje prava na subvenciju troškova stanovanja, komunalnih usluga, te potporu za rad socijalno-humanitarnih udruga i ostale pomoći.

3.4. Obrazovanje, znanost i tehnička kultura

Na području Grada djelatnost odgoja i obrazovanja u javnim ustanovama provodi se u sklopu jednog dječjeg vrtića sa dva područna vrtića u naseljima, dvije osnovne škole s jednom područnom školom, tri srednje škole te jednom školom s programom osnovnog umjetničkoga obrazovanja. Na području Grada ne djeluje niti jedna visokoškolska ustanova.

Predškolski odgoj u Belom Manastiru odvija se u Dječjem vrtiću „Cvrčak” koji svoju djelatnost obavlja na četiri lokacije: u Belom Manastiru, Branjinom Vrh, Šećerani i Petlovcu.

Osnovnoškolsko obrazovanje na području Grada Belog Manastira odvija se u dvije škole. U naselju Beli Manastir djeluje Osnovna škola "Dr. Franjo Tuđman", a u naselju Šećerana Osnovna škola "Šećerana", s područnim razrednim odjelom u Branjinom Vrh te u drugim mjestima susjednog JLS-a.

Srednjoškolsko obrazovanje odvija se u tri škole i to u Prvoj srednjoj školi Beli Manastir, Drugoj srednjoj školi Beli Manastir i Gimnaziji Beli Manastir.

Program osnovnog umjetničkoga obrazovanja odvija se u Umjetničkoj školi Beli Manastir kroz izvođenje planova i programa za osnovno glazbeno obrazovanje, osnovno plesno obrazovanje (suvremeni ples) te predškolsko glazbeno i plesno obrazovanje.

Glavni izazovi obrazovanja na području Grada su demografski trendovi evidentni iz trendova upisa učenika srednjih škola koji pokazuju da se broj upisanih učenika smanjuje.

Finalizacijom infrastrukturnih projekata izgradnje i opremanja prostora u kojima se izvode programi ranog i predškolskog odgoja riješeni su gorući problemi neadekvatnog smještaja djece prema Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe (NN 63/2008). Dodatno, započela je provedba projekta kojim se proširuju postojeći kapaciteti vrtića te time osigurava kvalitetniji i dostupniji predškolski odgoj za veći broj djece. S obzirom na rastuće trendove upisa djece u dječje vrtiće na području Grada, u budućnosti će se sigurno pojaviti potreba za izgradnjom ili rekonstrukcijom drugih objekata u kojima će biti moguće smjestiti svu djecu u potrebi.

OŠ "Dr. Franjo Tuđman" Beli Manastir ima potrebu za manjim investicijskim ulaganjima, mahom u održavanje/unaprjeđenje postojećih infrastrukturnih kapaciteta (uređenje prilaza, parkirališta, igrališta, rekonstrukcija sportske dvorane i sl.).

Školsko dvorište i školski park OŠ "Šećerana" u kojemu se nalazi i prostor vježbališta za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture zastario je i zahtijeva daljnja ulaganja u rekonstrukciju i opremanje.

Problem srednjoškolskog obrazovanja osim primjetnog smanjenog upisa broja djece leži i u neusklađenosti potreba tržišta rada i aktualnog dostupnog programa srednjoškolskog obrazovanja u srednjim školama na području Grada.

3.5. Kultura

Glavni izazov u području kulture na razini Grada, osobito kada je riječ o gradskim udrugama u kulturi, jest nedostatna i nepotpuna financijska podrška na svim razinama. Financiranje pojedinačnih projekata ne omogućuje održivo funkcioniranje cjelogodišnjeg rada udruga, niti njihov rast i razvoj, osobito imajući u vidu da se uglavnom radi o manjim udrugama koje nemaju dostatne kapacitete za povlačenje sredstava iz fondova Europske unije i drugih složenijih izvora financiranja. Dodatni izazov predstavlja i nedostatak odgovarajuće infrastrukture za održavanje kulturnih manifestacija, ponajprije u vidu adekvatno opremljenih društvenih domova.

Grad Beli Manastir prepoznaje i utvrđuje koje su kulturne djelatnosti, programi i manifestacije od javnog interesa i potrebe za Grad, uz one koje su određene posebnim zakonima. Za takve aktivnosti Grad će putem Programa javnih potreba u kulturi osigurati sredstva u narednom mandatnom razdoblju, s ciljem postupnog rješavanja ključnih izazova i problema u području kulture.

3.6. Sport

Sukladno podacima iz Nacionalnog programa športa 2019. – 2026. (NN 69/2019), u razdoblju od 2012. do 2017. godine, gradovi iz skupine do 10.000 stanovnika znatno negativno odskoču u postotku izdvajanja sredstava za javne potrebe u sportu u odnosu na ukupan proračun, odnosno na javne potrebe u sportu po stanovniku. Navedena skupina uključuje najveći broj gradova (cca 62 – 65 gradova), od kojih je većina na potpomognutom području, a među kojima se nalazi i Beli Manastir. U skladu s navedenim

osnovna problematika sporta Grada Belog Manastira temelji se na modelu financiranja sporta, nedostatku infrastrukture, manjku stručnog kadra i negativnim demografskim trendovima koji utječu na broj stanovnika koji se bave sportom, a posredno i na ekonomske učinke sporta u komplementarnom odnosu s drugim djelatnostima (u sportskoj industriji, trgovini sportske opreme, graditeljstvu sportskih objekata, turizmu, itd.) čime sport treba biti generator vlastitog ekonomskog razvoja, ali i ukupnog gospodarskog razvoja.

Radom na poboljšanju sportske infrastrukture u Gradu kapitalnim investicijama u sportske objekte, terene i bazene te na privlačenju novih korisnika povećavaju se i potrebe za financiranjem sportskih djelatnosti, a u skladu s postojećim modelom.

Grad svojim Programom utvrđuje javne potrebe u sportu i za njihovo ostvarenje osigurava financijska sredstva iz svog Proračuna u skladu s odredbama Zakona, polazeći od potreba fizičkih i pravnih osoba koje obavljaju sportsku djelatnost, njihovih dostignuća i mogućnosti tržišnih odnosa.

3.7. Civilno društvo

Organizacije civilnog društva (u daljnjem tekstu: OCD-ovi) su organizacijske strukture čiji članovi rade u općem interesu svih građana, a koje imaju ulogu posrednika između tijela javne vlasti i građana. Na području Grada su većinom u organizacijskom obliku udruge, a područja djelovanja su različita: kulturno-umjetnički amaterizam, socijalna djelatnost, branitelji i stradalnici, demokratska politička kultura, duhovnost, gospodarstvo, hobistička djelatnost, obrazovanje, znanost i istraživanje, sport, tehnička kultura, zaštita zdravlja te ostala područja djelovanja.

Glavni izazov s kojim se udruge susreću jest financijska nestabilnost, budući da se većinom oslanjaju na javne izvore financiranja, ponajprije putem javnih natječaja, čija dinamika raspisivanja i dodjele sredstava često nije predvidiva. Osim toga, negativni demografski trendovi i pad broja stanovnika dovode do smanjenja interesa za volontiranje i uključivanje u rad udruga, čime se ograničavaju operativni kapaciteti za pokretanje novih programa i aktivnosti. Dodatnu nesigurnost stvara i česta promjena zakonodavnog okvira.

Znatan dio udruga djeluje u prostorima koji su im ustupljeni bez naknade, dok drugi dio mora unajmljivati prostore za svoj rad. Starije i dugotrajnije aktivne udruge češće posjeduju vlastite prostore, dok novije udruge najčešće

nemaju osigurane uvjete za rad, što upućuje na potrebu stavljanja u funkciju i drugih javnih objekata kako bi se omogućilo njihovo djelovanje.

Prikupljanje sredstava važan je dio rada udruga čime im se omogućuje aktivna prisutnost i djelovanje u zajednici. Najčešći načini financiranja su kroz provedbu projekata, članarinama, institucionalnom podrškom te volonterskim radom. S obzirom na strukturu i broj udruga na području Grada, najčešći izvori financiranja kod najvećeg broja su tijela lokalne/regionalne samouprave te tijela državne uprave, a najrjeđe se oslanjaju na samofinanciranje te međunarodne i domaće donatorske organizacije. Unatoč tome, na području Grada ipak postoji manji broj udruga s dovoljnim brojem aktivnih članova i zaposlenika te volontera koji imaju znanja i iskustva u prijavi i provedbi projekata financiranih iz EU fondova.

Najčešće prepoznati problemi vezani uz financijsku situaciju u nevladinom, neprofitnom sektoru jesu financiranje projekata s nedovoljnim iznosima i u zadnje vrijeme mali udio donacija te nedovoljno angažiranje poslovnog sektora u financiranju OCD-ova.

3.8. Gospodarstvo i tržište rada

Gospodarski sektor Grada nositelj je razvoja Grada koji se temelji na poslovanju mikro i malih trgovačkih društava/obrta/poljoprivrednih i turističkih gospodarstava, ali i na nekoliko srednjih/velikih međunarodno priznatih poslovnih subjekata.

Razvoj poduzetništva, odnosno nova i bolja radna mjesta važan su preduvjet za održiv ostanak mladih obitelji i pojedinaca na području Grada. Međutim, javna ulaganja u gospodarstvo kao i direktna podrška razvoju poduzetništva te otvaranju novih radnih mjesta nedovoljna su za značajniji rast i razvoj. Postojeća poduzetnička infrastruktura nije u dovoljnoj mjeri pripremljena za ulaganja i poslovanje te promovirana među potencijalnim investitorima. Na promatranom je području potrebno mobilizirati snage kako bi se ojačala proizvodnja i prodaja autohtonih i cijenjenih poljoprivrednih i prerađivačkih proizvoda kod kojih ne postoji jasna i organizirana proizvodna i prodajna strategija. Veliki potencijali koji se očituju u poljoprivrednom i prerađivačkom sektoru omogućit će nova zapošljavanja i razvoj ovog kraja. Trenutna ograničenja odnose se prvenstveno na financijske barijere, neorganiziranost i neinformiranost, na nedostatnu opremljenost poljoprivredne, prerađivačke i poduzetničke infrastrukture, nedovoljnu inovativnost proizvodnje, nedovoljno kvalificiranu ili slabo dostupnu radnu snagu te manjkavi pristup informacijama i znanju.

3.8.1. Poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija

Velika prednost područja predstavljaju prvenstveno vrijedna poljoprivredna zemljišta pogodna za obrađivanje te intenzivnu ili ekološku poljoprivredu. U prilog tome ide što se na području Grada Belog Manastira nalazi 3.100,41 ha obradivih poljoprivrednih zemljišta, od toga 1.161,85 ha osobito vrijednih obradivih (P1) zemljišta, 1.934,28 ha vrijednih obradivih (P2) zemljišta i tek 4,28 ha ostalih obradivih (P3) zemljišta. U strukturi poljoprivrednih površina također se dodatno nalazi i 212,74 ha ostalih poljoprivrednih (PŠ) zemljišta.

U jugoistočnom dijelu Grada Belog Manastira prostire se površinom najveća šumska površina – šuma Haljevo, kojom upravljaju Hrvatske šume. Ostala područja Grada Belog Manastira su pod niskom vegetacijom ili agrarnim krajobrazom, nema zaštićenih dijelova prirode, a glavni prirodni resursi su šumska i veoma dobra poljoprivredna zemljišta, pogodna i za uzgoj vinove loze. Prirodni potencijal postoji i za lov i lovno gospodarstvo (na području Belog Manastira su dijelovi jednog državnog lovišta i četiri zajednička lovišta).

3.8.2. Turizam

Grad Beli Manastir, Turistička zajednica Baranje te registrirani subjekti u turističkom sektoru posljednjih godina ulažu značajne napore i financijska sredstva u razvoj turizma, s posebnim naglaskom na pozicioniranje Baranje kao prepoznatljive kontinentalne i ruralne destinacije. Povećanje broja dolazaka i noćenja potvrđuje rast turističkog sektora, ali istodobno donosi i velike izazove vezane uz očuvanje održivosti, razvoj potrebne infrastrukture te održavanje visoke kvalitete usluga.

Jedan od problema s kojim se sektor turizma u Belom Manastiru trenutno suočava je nedostatak kvalificirane radne snage, ali i nedovoljna turistička infrastruktura koja ne prati rastuće interese posjetitelja. Istodobno, razvoj kontinentalnog i ruralnog turizma te pratećih djelatnosti povećava rizik od prekomjernog pritiska na prirodne resurse, što može dovesti do narušavanja okolišne ravnoteže i smanjenja bioraznolikosti.

3.9. Zaštita okoliša i prostorno uređenje

Na području Grada Belog Manastira ne nalaze se prirodno zaštićena područja, no prilikom provedbe pojedinih razvojnih projekata u drugim sektorima redovito se vodi računa o mjerama zaštite okoliša i održivom

korištenju prostora. U ovom poglavlju zaštita okoliša promatra se prvenstveno kroz postojeće planske dokumente vezane uz zaštitu i spašavanje, održivi razvoj, kao i kroz ulaganja u unaprjeđenje stanja u prostoru.

Grad Beli Manastir aktivno provodi mjere iz Programa zaštite okoliša, gospodarenja otpadom te prostornog uređenja, nastojeći povezati razvojnu politiku s očuvanjem okolišnih vrijednosti i racionalnim korištenjem resursa.

Jedan od glavnih izazova u ovom području ostaje povećana koncentracija čestica (PM10) na gradskom području, što je u najvećoj mjeri posljedica korištenja neučinkovitih energenata za grijanje u kućanstvima. Rješavanje ovog problema zahtijeva integrirani pristup koji uključuje energetska obnova, promjenu navika potrošača te jačanje ekološke svijesti stanovništva.

3.10. Kvaliteta života

Kvaliteta života građana Grada Belog Manastira obuhvaća više međusobno povezanih područja koja izravno utječu na svakodnevne uvjete stanovanja, komunalne usluge i urbanu funkcionalnost. Među važnim čimbenicima ističu se: razvoj stanovanja, uređenje javnih prostora i zajednice, sustavi opskrbe vodom i odvodnje, ulična rasvjeta, istraživanje i razvoj komunalnih pogodnosti te drugi izdaci vezani uz stambeno-komunalnu infrastrukturu.

U području vodoopskrbe, glavni izazov odnosi se na potrebu za proširenjem javne odvodnje kako bi se povećala priključenost kućanstava, uz istovremenu nadogradnju postojećeg sustava pročišćavanja otpadnih voda koji trenutno ne ispunjava sve tehničke i ekološke standarde.

Upravljanje otpadom također predstavlja značajan izazov zbog nedovoljno razvijene infrastrukture. Rješenja se planiraju kroz sanaciju i uređenje gradske deponije, odnosno izvršenju radova na proširenju obodnog nasipa gradske deponije.

U području prometne infrastrukture, problemi se očituju u dotrajalosti kolnika i pločnika u dijelu gradskih ulica te u nedostatnom broju parkirališnih mjesta, što dovodi do čestih prometnih zagušenja, osobito u gradskom središtu.

Biciklistička infrastruktura dobro je razvijena na širem području grada i povezuje naselja s Belim Manastrom, no unutar samih naselja mreža biciklističkih staza je još uvijek fragmentirana. Prioritet u narednom razdoblju bit će izgradnja preostalih dionica i povezivanje postojećih staza u funkcionalnu cjelinu, što će dodatno potaknuti razvoj cikloturizma.

Željeznička infrastruktura nalazi se u zastarjelom stanju, osobito pružni prijelazi koji predstavljaju sigurnosni rizik za sve sudionike u prometu. U skoroj budućnosti bit će potrebno njihovo sustavno obnavljanje.

Kako bi se uspješno proveo koncept pametnog grada, bitno je osigurati dostupnu, stabilnu i dugoročno održivu digitalnu infrastrukturu. Izgradnja kvalitetne gradske širokopojasne mreže preduvjet je za razvoj naprednih digitalnih usluga i rješenja koja direktno doprinose podizanju razine kvalitete života građana.

Grad Beli Manastir planira putem programa obnove stambeno-komunalne infrastrukture provoditi radove na sanaciji i modernizaciji objekata i uređaja javne i gospodarske namjene. Korištenjem prihoda od prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske i Grada, osigurat će se dodatna sredstva koja će doprinijeti sveobuhvatnom unapređenju životnog standarda u urbanim i ruralnim dijelovima grada.

3.11. Institucionalni kontekst i ključni izazovi budućeg razvoja

Grad Beli Manastir, kao jedinica lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja, stoga ima i važnu ulogu u upravljanju razvojem i kvalitetom života, kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. Grad Beli Manastir kao jedinica lokalne samouprave ustrojen je u tri ustrojstvene jedinice:

- I. Upravni odjel za graditeljstvo i stambeno-komunalne poslove u okviru kojeg su dva pododjela i to Pododjel za upravne i imovinsko-pravne poslove i Pododjel za nominiranje i upravljanje projektima
- II. Upravni odjel za gospodarstvo, proračun, financije i društvene djelatnosti u okviru kojeg su dva pododjela i to Pododjel za društvene djelatnosti i Pododjel za proračun i financije.
- III. Služba gradonačelnika i Gradskog vijeća obavlja stručne, administrativne i druge poslove za Gradsko vijeće, gradonačelnika, njihova radna tijela (stalna i povremena), stručne poslove za mjesne odbore s područja Grada, kao i za vijeća nacionalnih manjina Grada Belog Manastira. Osim navedenih poslova, Služba gradonačelnika i Gradskog vijeća obavlja i protokolarne i informativne poslove, kadrovske, pomoćno-tehničke i ostale zajedničke poslove.

Na izvršavanju poslova Gradske uprave Grada Belog Manastira zaposleno je ukupno 24 zaposlenika na neodređeno vrijeme te 2 dužnosnika.

Kako bi se osigurao daljnji razvoj Belog Manastira, potrebno je voditi računa o lokalnom identitetu, koji je polazišna točka i pokretač razvoja, jer se on kao pretpostavka pronalazi u bazama prerađivačkog sektora, ali i poduzetništva, multikulturalnosti i kulture. Upravo oslanjanjem na te komparativne prednosti, grad može graditi razvojnu strategiju koja je utemeljena na vlastitim snagama, čime se osigurava otporniji i uravnoteženiji rast.

Osnovni preduvjet za urbanu regeneraciju je otvaranje novih radnih mjesta i unapređenje postojećih kroz poticanje razvoja poduzetništva i samozapošljavanja te stvaranje jednakih uvjeta pristupa infrastrukturi i javnim uslugama za sve društvene skupine.

Budući razvoj i održivost Belog Manastira temeljit će se na pametnoj integraciji novih tehnologija, osobito informacijsko-komunikacijskih (IKT), razvoju moderne komunalne i digitalne infrastrukture, te osluškivanju stvarnih potreba građana i gospodarstva. Povezivanjem pametnih električnih mreža, internetske i mobilne mreže te umreženih digitalnih uređaja, grad će stvoriti temelj za snažan iskorak prema konceptu pametnog i inkluzivnog urbanog razvoja.

4. Popis prioriteta djelovanja u nadležnosti Grada Belog Manastira s obrazloženjem odabira

U nastavku su obrazloženi prioriteti, odnosno intervencije koje će Grad Beli Manastir provoditi tijekom mandatnog razdoblja 2025.-2029., a koji su u skladu s posebnim ciljevima Plana razvoja Osječko-baranjske županije do 2027. godine te na odgovarajući način upućuju na utvrđene razvojne potrebe i glavne razvojne izazove u samoupravnom djelokrugu Grada Belog Manastira.

4.1. PC 1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji

Stanovništvo je temeljni činitelj, ali i posljedica složenog tijeka gospodarske i društveno-političke stvarnosti. Shodno tome, jasna je i nužnost usklađivanja razvoja stanovništva s općim gospodarskim i društvenim procesom. Potpuni sklad nije moguć, ali je moguća težnja i približavanje trendu kojim će biti zadovoljeni i pojedinci i zajednica. Utjecanje na promjenu brojnosti

stanovništva i na poboljšanje njegove kakvoće, posebice na stupanj njegove (ne)razvijenosti, moguće je samo uz primjenu postojeće i osjetne materijalne potpore svih slojeva stanovništva, a posebice obitelji kao temelja društva.

Uvođenje i provedba različitih demografskih mjera i aktivnosti kojima se pozitivno utječe na poboljšanje kvalitete života na području Grada Belog Manastira imaju u cilju zaustavljanje depopulacijskih trendova, poticanje demografske obnove, jačanje pozitivnih migracijskih tokova te poticanje mladih na zasnivanje obitelji i rađanje djece te osiguravanje potreba djeteta od rođenja do završetka odgojno-obrazovnog procesa.

4.2. PC 2. Razvoj i unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi

Kako bi se dovelo do poboljšanja pristupa i kvalitete temeljne društvene infrastrukture i usluga povezivanjem postojećih i ravnomjernim razvojem novih usluga usklađenih s potrebama stanovništva i pojedinih lokalnih zajednica prioritet ulaganja Grada je i u izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih objekata društvene infrastrukture (projekt *Nastavno-športskog centra Šećerana i projekt Ulaganje u Dječji vrtić Cvrčak*). Njome će se djelovati na očuvanje cjeloživotnog zdravlja kroz zdravstveno usmjerenu tjelesnu aktivnost svih članova populacije, a dogradnjom vrtića povećat će se kapacitet upisa djece. Ulagat će se u bolje unaprjeđenje usluga u zajednici čime će se postići ostvarivanje jednakih prilika za ranjive društvene skupine, poboljšanje kvalitete života i jačanje društvene kohezije (projekt *Poboljšanje životnih uvjeta romske zajednice*). Razvijanjem suradnje s javnim institucijama poput osnovnih i srednjih škola, domova za starije i nemoćne osobe, centra za socijalnu skrb, policijske postaje i slično, omogućit će se provođenje projekata kojima će se ostvarivati zajednički ciljevi vezani uz ostvarivanje boljih uvjeta života stanovnika Grada Belog Manastira.

Dostupnost, kvaliteta i učinkovitost zdravstvene zaštite osnovne su vrijednosti modernih zdravstvenih sustava. S obzirom na utjecaj drugih čimbenika na zdravlje (okoliš, zarazne bolesti, itd.), promicat će se međuprofesionalna suradnja i razvoj međusektorskog pristupa. Grad temeljem Sporazuma sa Veterinarskom stanicom Beli Manastir, a temeljem Zakona o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13 i 115/18, 52/21, 83/22, 152/22, 18/23) i Zakona o zaštiti životinja (NN 102/17, 32/19 i 78/24) financira skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja, odnosno uklanjanje leševa, a temeljem Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN 79/07, 113/08,

43/09, 130/17, 114/18 i 47/20, 134/20 i 143/21), obvezno provodi akcije deratizacije i dezinfekcije.

Socijalna solidarnost čini temelj hrvatskog sustava socijalne sigurnosti. S obzirom kako se posebno snažna koncentracija područja s visokim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti nalazi u pograničnim područjima, odnosno na područjima koja su pretrpjela velike ljudske i materijalne gubitke tijekom Domovinskog rata te na potpomognutim područjima, prioriteti Grada Belog Manastira programi su i aktivnosti kojima se unaprjeđuju socijalne usluge na području Grada. Financiranje se u velikoj mjeri odnosi na direktno pokrivanje potreba ciljnih skupina te na razvoj i jačanje socijalnih usluga u zajednici i usluge podrške obiteljima. Potiče se socijalno uključivanje, društveno poduzetništvo, socijalne inovacije, zapošljavanje i veća konkurentnost na tržištu rada te se ulaže u stambeno zbrinjavanje najugroženijih.

4.3. PC 3. Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti u funkciji gospodarstva i tržišta rada

Umjetničko obrazovanje dostupno je svakome pod jednakim uvjetima bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinu, rođenje, društveni položaj, invalidnost, seksualnu orijentaciju i dob, prema njegovim sposobnostima, a u skladu s Zakonom o umjetničkom obrazovanju (NN 130/2011).

Uključivanje učenika u umjetničke procese, uz istodobno ugrađivanje elemenata njihove vlastite kulture u obrazovanje, razvija u svakom pojedincu smisao za stvaralaštvo i inicijativu, bogatu maštu, emocionalnu inteligenciju, sposobnost kritičkog mišljenja, smisao za samostalnost te slobodu mišljenja i djelovanja. Odgoj za i kroz umjetnost također potiče kognitivni razvitak i pridonosi da ono što i kako učenici uče odgovora potrebama modernih društava u kojima žive.

Jedan od prioriteta u kojima se ogleda briga Grada Belog Manastira o razvoju najvažnijih članova našega društva, ulaganje je u osiguravanje preduvjeta za umjetničko obrazovanje djece i mladih ulaganjem u modernizaciju i unaprjeđenje materijalnih uvjeta Umjetničke škole Beli Manastir.

Rani i predškolski odgoj uvjet je za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti. Sustav odgoja i obrazovanja koji svakom djetetu pruža sustavno obrazovanje, stjecanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, stjecanje strukovnih i visokoobrazovnih kvalifikacija u kvalitetnim odgojno-

obrazovnim ustanovama te omogućuje zaposlenima karijerne puteve u skladu s potrebama gospodarstva i tržišta rada te osobnim sklonostima i sposobnostima temelj je trajno održive budućnosti. Prioritet djelovanja kojim će se zadovoljiti potreba povećanja dostupnosti kvalitetnog ranog i predškolskog odgoja svakom djetetu postići će se ulaganjem u kapacitete i infrastrukturu gradskih vrtića te osiguravanjem standarda kvalitete kako bi se svakom djetetu osigurao kvalitetan odgoj i obrazovanje od najranije dobi, a obiteljima pomoglo u odgoju i obrazovanju njihove djece u sve zahtjevnijem životnom okruženju. Isto podrazumijeva daljnje sufinanciranje djelatnosti predškolskog odgoja i naobrazbe, tj. Dječjeg vrtića „Cvrčak“ Beli Manastir i osiguravanje sredstva za materijalne rashode koji su potrebni za funkcioniranje objekata u kojima provodi svoju djelatnost. Također, osigurat će se i daljnje provođenje projekta *Obrazovanje za sve*.

4.4. PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana

Redovita tjelesna aktivnost povećava kvalitetu života na fiziološkom i psihološkom planu. Zdravlje je osnova svih ljudskih djelatnosti, stoga zaštita i unapređenje zdravlja znatno prelazi okvire klasične zdravstvene službe, čemu doprinosi i područje tjelesne i zdravstvene kulture. Osiguranje materijalnih i ljudskih resursa, promocija i izgradnja infrastrukture važne za bavljenje športom i podizanje svijesti o važnosti rekreacije prioritet je razvoja športskih aktivnosti zajednice. Financiranjem javnih potreba u športu i športskih djelatnosti na području Grada, a kroz aktivnosti koje provodi Zajednica športskih udruga Grada Belog Manastira, razvijat će se mehanizmi sustavnog poticanja, promicanja i očuvanja športa, zdravlja i aktivnog života svih dobni skupina, a posebno mladih te osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, kroz programe tjelesne i zdravstvene kulture te uključivanje u aktivnosti športskih udruga u Gradu.

Za potrebe razvoja i unaprjeđenja lokalne infrastrukture, u cilju jačanja atraktivnosti područja te njegove turističke valorizacije, uspješno je dovršena obnova i izgradnja kompleksa Gradskog sportskog parka. Ostvareni rezultati projekta mogu poslužiti drugim jedinicama lokalne samouprave kao primjer objedinjavanja sportskih sadržaja za iste ciljne skupine, ali i kao dobar model promocije sporta, rekreacije i zdravog načina života u lokalnoj zajednici. Završetkom obnove i izgradnje kompleksa ostvaren je značajan doprinos društvenoj, prostornoj i gospodarskoj revitalizaciji Grada i šire zajednice. U narednom razdoblju planirano je uređenje i opremanje Gradskog sportskog parka i izgradnja novih terena/borilišta.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina propisano je da vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave imaju pravo: predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unapređivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose, isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave, biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine, davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.

Učinkovita zaštita i promicanje vladavine prava i zaštita ljudskih, a osobito manjinskih, vjerskih i drugih prava i sloboda prioritet je na nacionalnoj te tako i na razini jedinica lokalne samouprave i kao takav ima važnu ulogu u životu Grada Belog Manastira koji živi kao primjer vjerskog i kulturnog pluralizma.

Područje kulture, u kojemu su sloboda kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i zaštita kulturne baštine temelj kulturnog i nacionalnog identiteta, ključan je element društvenog razvoja. Financiranje javnih potreba u kulturi polazi od potreba i postignutog stupnja razvitka kulture i kulturnih djelatnosti, te obuhvaća sve oblike poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti što pridonose razvitku i unapređivanju svekolikog kulturnog života u Gradu, Županiji i Republici Hrvatskoj.

Grad Beli Manastir utvrđuje koje su kulturne djelatnosti, akcije i manifestacije dio javnih potreba u kulturi Grada i od interesa za Grad, pored onih koje utvrđuju posebni zakoni, odnosno za koje će se javne potrebe u kulturi grada Belog Manastira osigurati sredstva.

Kao javna potreba u kulturi za Grad Beli Manastir utvrđena je:

- redovna djelatnost Gradske knjižnice Beli Manastir,
- redovna djelatnost Centra za kulturu Grada Belog Manastira,
- aktivnosti udruga u kulturi s područja Grada Belog Manastira, s naglaskom na: njegovanje kulturne tradicije i običaja hrvatskog naroda i svih nacionalnih manjina koje žive na području Grada Belog Manastira; kulturnu suradnju sa drugim gradovima u RH i međunarodnu kulturnu suradnju, sudjelovanje na kulturnim manifestacijama u Gradu tijekom godine, aktivnosti i manifestacije od lokalnog značaja na području tehničke kulture koje potiču i promiču tehničku kulturu uključujući popularizaciju znanosti i tehnike kod djece i mladeži, izdavačku djelatnost, poticanje glazbenog i dramskog

stvaralaštva te izložbe i slične manifestacije koje pridonose razvoju i promicanju kulturnog života u Gradu

- aktivnosti vjerskih zajednica s područja Grada Belog Manastira i to isključivo vezano za održavanje i revitalizaciju sakralnih objekata na području Grada.

4.5. PC 5. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirode te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena

Ugradnja odgoja i obrazovanja za okoliš u sve segmente odgojno-obrazovnog sustava i svakodnevni život učenika i djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova ima u cilju odgojiti mlade generacije osjetljivima na pitanja okoliša i osposobiti ih za donošenje odluka o razvitku društva u budućnosti. Međunarodne Ekoškole su program osmišljen za provedbu smjernica odgoja i obrazovanja za okoliš na razini čitavih odgojno-obrazovnih ustanova (osnovne i srednje škole, dječji vrtići i učenički domovi, škole za djecu s posebnim potrebama i fakulteti). Grad Beli Manastir svjestan je važnosti razvoja i podizanja ekološke osviještenosti građana, očuvanja i poboljšanja bioraznolikosti, povećanja prirodnog kapitala te sprječavanja onečišćenja i zaštite okoliša kroz edukaciju najmlađih članova naše zajednice pa će sukladno tome i sudjelovati u participaciji za program „Ekoškola“.

Uklanjanje ruševnih objekata na području Grada indirektno će stvoriti preduvjete za potencijalni razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja pridonose očuvanju, poboljšanju i očuvanju prirode, prirodnih funkcija i procesa te će se potaknuti učinkovito korištenje prostornim resursima uz smanjenje potrebe za širenjem građevinskih područja.

Klimatske promjene su glavni motiv za promjenu energetske paradigme koja ima isključivu funkciju opskrbe i razvoja ekonomije te koristi većinom fosilna goriva. Na političkom planu EU-a to se vidi u strateškom pomaku zvanom i „energetska tranzicija“ koju karakterizira prijelaz na niskougličnu ekonomiju s visokom stopom energetske učinkovitosti i velikim udjelom obnovljivih izvora energije uz pouzdanu i pristupačnu opskrbu energijom. Uspješna „tranzicija“ pretpostavlja aktivno djelovanje na svim razinama upravljanja, europskim, nacionalnim te lokalnim. Aktivnosti kojima se također planira doprinos zelenoj i urbanoj obnovi Grada odnose se i na nabavu sadnica novog drveća na području grada.

4.6. PC 6. Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unaprjeđenja kvalitete života s ciljem ekološke i energetske tranzicije

Održivost je sposobnost trajnog održavanja neke funkcije ili procesa, razvoj je proces nastajanja nečega novog iz prethodnog i anticipiranog stanja, a napredak je povezan sa zbivanjima i obilježjima ljudskog utjecaja te se zbiva svjesno i ciljano je usmjeren.

Podizanjem razine komunalne opremljenosti intenzivirat će se prijelaz na hijerarhiju gospodarenja otpadom odnosno sprječavanje nastanka komunalnog otpada, priprema za ponovnu uporabu, odvojeno prikupljanje, recikliranje, oporabu i ponovnu uporabu. Kroz projekt sanacije i uređenja gradske deponije, planirano je izvršenje radova na proširenju obodnog nasipa gradske deponije.

S ciljem doprinosa razvoju životnih uvjeta značajna ulaganja provodit će se na području izgradnje i obnove objekata i uređaja javne i komunalne infrastrukture, poslovnih objekata te zgrada javne namjene od važnosti za Grad čime će se pružiti snažna podrška poboljšanju osnovnih javnih usluga te obnova vizura Grada Belog Manastira.

Potpora jačanju ekonomskog dinamizma manjih gradova znači umanjivanje razlika između urbanih i ruralnih područja i povećanje kvalitete života na cjelokupnom gravitacijskom području, a naročito u njegovim ruralnim dijelovima. U Gradu Belom Manastiru to će se postići ulaganjima u prostor s naglaskom na:

- izgradnju pješačko-biciklističkih staza (izrada projektno-tehničke dokumentacije za zatvaranje prstena pješačko-biciklističkih staza koji bi povezali sva naselja na području Grada Belog Manastira i gradskih bazena, uz planirano sufinanciranje Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije),
- rekonstrukciju i održavanje poljskih puteva (planirana je usluga redovnog održavanja kolničkog zastora poljskih puteva kao i izgradnja novih gdje još nisu uređeni),
- izgradnju i rekonstrukciju nogostupa,
- rekonstrukciju dječjih igrališta (planirano je opremanje dječjih igrališta na području Grada Belog Manastira na mjestima gdje su postojeća igrala devastirana i više nisu sigurna za upotrebu, zamjena igrala i dodavanje novih sadržaja),
- zaštitu objekata na javnim površinama od vremenskih neprilika,

- izgradnju i rekonstrukciju prometnica i parkirališta (obuhvaća rekonstrukciju i izgradnju/asfaltiranje prometnica u dijelovima naselja gdje je postojeći kolnik uništen uslijed korištenja i/ili izvođenja pojedinih vrsta građevinskih radova na području Belog Manastira i Šećerane te izgradnju prometnice Branjin Vrh – Popovac radi bolje prometne povezanosti dva navedena naselja),
- poboljšanje vodokomunalne infrastrukture (provodi se kroz „Projekt poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Beli Manastir“ na kojem Grad Beli Manastir sudjeluje kao partner) te izgradnju javne rasvjete na području Grada uz sufinanciranje Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU.

4.7. PC 8. Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike

Vatrogasna djelatnost podrazumijeva sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženim požarom i eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje drugih poslova u nezgodama, ekološkim i inim nezgodama.

Program zaštite od požara ima glavni cilj preventivno djelovati da do požara, eksplozije i nezgoda ne dođe, a ukoliko se to ipak dogodi, da se što brže, lakše, svrsishodno i jeftinije poduzmu potrebne mjere za otklanjanje istih. Grad Beli Manastir će u ovom mandatnom razdoblju financirati djelatnost Javne profesionalne vatrogasne postrojbe Grada Belog Manastira i dobrovoljnih vatrogasnih društava čiji je osnivač Grad Beli Manastir te će sufinancirati aktivnosti Vatrogasne zajednice Baranja koje provodi u suradnji sa JPVP Grada Belog Manastira te DVD-ima Beli Manastir i Branjin Vrh. Kao prioriteti će se postaviti jačanje spremnosti, opremljenosti i kapaciteta temeljnih snaga u sustavu vatrogastva na području Grada Belog Manastira, a kao jednoga od temeljnih stupova opće i nacionalne sigurnosti.

Prioritet djelovanja Grada Belog Manastira na području očuvanja dobrobiti građana i uobičajenog načina života je kroz jačanje kapaciteta, sposobnosti odgovora i pripravnosti operativnih snaga civilne zaštite te stvaranjem otpornosti na svim razinama i u svim fazama sustava upravljanja sigurnosnim politikama. U 2026. godini započet će provedba projekta Izgradnje nove zgrade Dobrovoljnog vatrogasnog društva Beli Manastir, sufinanciran sredstvima Europske unije.

4.8. PC 9. Razvoj i unaprjeđenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva

Mala i srednja poduzeća ključna su za konkurentnost i prosperitet lokalnog gospodarstva, a poduzetništvo je jedna od temeljnih društvenih vrijednosti i okosnica općeg razvoja. Jedan od prioriteta je stvoriti uvjete za daljnji razvoj poduzetništva i unaprjeđenje konkurentnosti lokalnog gospodarstva provođenjem potpunog financijskog modela (Programom dodjele bespovratnih sredstava poduzetništvu i obrtništvu na području Grada Belog Manastira) i stvaranjem poticajnog poslovnog okruženja za nastajanje novih ideja i pokretanje poduzetničkih aktivnosti. Potiče se razvoj novih proizvoda i usluga malih i srednjih poduzetnika te omogućuju nova proizvodna ulaganja i povećanje produktivnosti. Grad Beli Manastir uključen je u projekte OBŽ:

- „Kreditiranje obrtnih sredstava“ – subvencioniranje kamate na odobrene kredite u visini od 2 % za poduzetnike i obrtnike sa područja Grada.
- „Pomoć u realizaciji projekata sufinanciranih iz EU programa“ i „Stambeni krediti u funkciji poticanja gospodarstva“ – sufinanciranje kamate na kredite koje realiziraju korisnici – poduzetnici ili fizičke osobe sa ciljem zapošljavanja odnosno širenja gospodarskih aktivnosti na području Grada.

Tijekom 2020. godine otvoren je novi objekt PEER centra u Šećerani čiji prostori su namijenjeni raznim društvenim i gospodarskim aktivnostima. Za upravitelja objekta je posebnom Odlukom Gradskog vijeća imenovana Baranjska razvojna agencija Grada Belog Manastira. Grad Beli Manastir osigurava u proračunu sredstva za režijske troškove i troškove održavanja cijelog objekta.

Izgradnjom kapaciteta za skladištenje u Poslovnoj zoni Zapad (projekt Izgradnja skladišnih kapaciteta) ostvareni su poslovni prostori namijenjeni najmu postojećim poduzetnicima i poljoprivrednicima. Projektom je odgovoreno na izraženu potrebu i interes za takvim prostorima u kojima je omogućeno skladištenje materijala, sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda, s obzirom na to da poduzetnici i poljoprivrednici često nisu imali raspoložive i dostatne vlastite kapacitete. Uz izgradnju samog objekta, realizirana je i izgradnja pristupnih prometnica koje omogućuju kvalitetnu povezanost s ostatkom zone.

Grad Beli Manastir iznimno cijeni aktivnosti gospodarskih udruga te će tako redovito financirati promicanje rezultata rada strukovnih udruga koje se bave aktivnostima vezanim uz gospodarstvo, poljoprivredu, zaštitu životinja te očuvanje okoliša, a sredstva će se dodjeljivati putem javnih natječaja

sukladno odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (NN broj 26/15) i Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (NN broj 37/21)

4.9. PC 10. Podrška proizvodnji i preradi hrane u funkciji održivog regionalnog razvoja

Poljoprivreda je djelatnost koja osim što je izvor prihoda za poljoprivrednike i njihove obitelji, zahvaljujući njoj čitavo društvo je u mogućnosti prehranjivati se putem niza neophodnih usluga. Društvo od poljoprivrede ima koristi osobito zahvaljujući tome što se njome građanima osiguravaju hrana i drugi prijeko potrebni materijali te što je gospodarska okosnica ruralnih zajednica. Povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje podrazumijeva učinkovitiju uporabu poljoprivrednog zemljišta i upravljanje njime, povećanje javnih i privatnih ulaganja te uvođenje suvremenih tehnoloških rješenja.

U planu Grada Belog Manastira je uključiti se u zajedničke projekte na razini Osječko-baranjske županije koji se pokreću u cilju razvoja poljoprivrede i gospodarstva. Također se u gradskom proračunu planira i dodjela jednokratnih potpora poljoprivrednicima na području Grada Belog Manastira prema Programu potpora poljoprivredi Grada Belog Manastira koje se financiraju od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH.

Politike regionalnog razvoja kroz svoju se prostornu i lokalnu gospodarsku dimenziju prilagođavaju lokalnim izazovima koji proizlaze iz specifičnosti svakoga od njih. S obzirom kako će u središtu regionalne politike za jačanje regionalne konkurentnosti biti politika pametne specijalizacije, čiji je cilj podrška gospodarskom razvoju širenjem znanja, učenja, tehnologije i inovacija radi unaprjeđenja i transformacije aktivnosti koje već postoje na nekom području, izgradnjom javne infrastrukture kojom će se moći odgovoriti na razvojne izazove i potrebe stvorit će se prilike za nove aktivnosti ili inovativna rješenja starih problema.

Izgradnjom „Kuće Baranjskog kulena“ u naselju Branjin Vrh osigurana je potrebna infrastruktura za male proizvođače baranjskog kulena i OPG-ove koji se bave proizvodnjom i preradom začinske paprike. Realizacijom projekta stvoreno je mjesto na kojem proizvođači mogu dobiti sve potrebne informacije o proizvodnji, zajednički se organizirati te koristiti proizvodni pogon za izradu autohtonih mesnih prerađevina. Time je omogućeno

jačanje i tržišno pozicioniranje poljoprivrednih gospodarstava na području Baranje.

Na krov objekta postavljena je fotonaponska elektrana kojom je osigurana dodatna ekološka održivost projekta i ekonomsko osnaživanje proizvođača. Korištenjem solarne energije smanjuju se troškovi proizvodnje, a ujedno se doprinosi razvoju čistih, prirodnih i „zelenih“ izvora energije.

4.10. PC 11. Jačanje regionalne prepoznatljivosti pomoću brendiranja i promidžbe

Turizam, zajedno s ugostiteljskim i uslužnim djelatnostima, predstavlja jednu od važnijih grana gospodarstva Republike Hrvatske te značajno doprinosi nacionalnom BDP-u. Stoga je potrebno usmjeriti razvoj turizma prema održivosti i njegovoj ulozi u poticanju razvoja drugih djelatnosti. Pružanjem podrške lokalnim turističkim akterima omogućuje se turistička valorizacija prirodne i kulturne baštine te razvoj posebnih oblika turizma.

Na području Grada Belog Manastira djeluje Turistička zajednica Baranje, kojoj je posebnim ugovorom povjereno provođenje aktivnosti turističke promocije. Za te se aktivnosti redovito planiraju i osiguravaju sredstva u gradskom proračunu. Temeljna zadaća turističke zajednice je provođenje politike razvoja i promicanja turizma na području Grada Belog Manastira, ali i Baranje u cjelini.

4.11. PC 13. Unaprjeđenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom

Upravljanje procesima pružanja javnih usluga, priprema, provedba i praćenje učinaka pojedinih politika, uključivanje građana u donošenje važnih odluka na razini grada i svih naselja uz pružanje svih relevantnih informacija i ključnih pokazatelja za odlučivanje putem raznih medija i oblika informiranja nezaobilazna su sastavnica učinkovite i transparentne gradske uprave, a koja zahtijeva kompetentnu i profesionalnu administraciju.

Kako bi se potaknulo pronalaženje rješenja za povećanje njihove djelotvornosti i učinkovitosti, jedan od prioriteta djelovanja mora biti i sustavno provođenje ulaganja u optimizaciju i digitalizaciju usluga i procesa javne uprave te svih politika i mjera koje jačaju inicijative grada na različitim

razinama. Kroz projekte kojima će se jačati ljudski kapaciteti promicat će se obrazovanje i osposobljavanje kojima će se unaprjeđivati vještine javnih službenika, tj. djelatnika gradske uprave za pružanje javnih usluga usmjerenih svekolikom stanovništvu, građanima i poduzetnicima.

4.12. PC 14. Podrška razvoju slabije razvijenih i potpomognutih područja Županije

Najuspješnije strategije lokalnog i regionalnog razvoja ostvaruju se uz aktivno sudjelovanje lokalnih aktera koji najbolje poznaju specifičnosti, potrebe i izazove svoje zajednice. Lokalnim vlastima na raspolaganju su različiti instrumenti za poticanje zapošljavanja, pokretanje promjena i gospodarsko oživljavanje, pri čemu posebno važnu ulogu imaju lokalne razvojne agencije.

Proces osmišljavanja i provedbe lokalnog gospodarskog razvoja temelji se na pronalaženju najprimjerenijih i održivih rješenja za lokalne potrebe te poticanju gospodarskih aktivnosti na određenom području. U tom je cilju Grad Beli Manastir osnovao poduzetničku potpornu instituciju – lokalnu razvojnu agenciju, čija je misija poticanje razvoja gospodarstva, turizma, poljoprivrede i civilnog sektora. Agencija svoju ulogu ostvaruje kroz pripremu i provedbu projekata lokalnih poduzetnika i poljoprivrednika, pružanje informacija, savjetovanja i edukacija u svim fazama poslovnog procesa, kao i aktivnim sudjelovanjem u strateškom planiranju Grada.

U nadolazećem razdoblju, jedan od prioriteta financiranja bit će upravo daljnji razvoj i djelovanje lokalne razvojne agencije.

5. Popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata

Ovo poglavlje donosi popis mjera iz Priloga I. "Predložka za izradu Provedbenog programa Grada Belog Manastira za mandatno razdoblje 2025. - 2029.". Sve mjere su detaljnije opisane u Prilogu I. koji sadrži podatke o svakoj pojedinoj mjeri:

- redni broj mjere
- naziv hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja čija provedba se podupire provedbom utvrđene mjere
- naziv cilja nadređenog akta strateškog planiranja

- program u proračunu JLS
- naziv mjere
- svrhu provedbe mjere
- procijenjeni trošak provedbe mjere (u EUR)
- poveznicu na izvor financiranja u proračunu JLS
- nadležnost/odgovornost upravnog tijela za provedbu mjere
- ključne aktivnosti nužne za provedbu mjera
- planirani rok postignuća ključnih aktivnosti
- planirani rok provedbe mjere
- pokazatelje rezultata s početnim i ciljnim vrijednostima po godinama.

Osim toga, za svaku pojedinu mjeru utvrđena je vrsta mjere (reformske/investicijske/ostale), doprinos mjere ispunjenju obveza uređenih posebnim propisima, doprinos provedbi ciljeva održivog razvoja UN (SDG), doprinos zelenoj tranziciji EU te doprinos digitalnoj transformaciji EU.

Provedbeni program u najvećoj mogućoj mjeri poštuje načela za povezivanje s proračunom, u skladu s Uputama za izradu provedbenih programa JLS koje je pripremio MRRFEU, kako bi se snažnije povezalo strateško i proračunsko planiranje, odnosno omogućili uvjeti za jasniji pregled raspoloživih proračunskih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva i povezanih mjera, aktivnosti i projekata.

5.1. PC 1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji

Mjera 1.1. Provedba programa demografskih mjera

Zaustavljanje depopulacijskih trendova, poticanje demografske obnove, jačanje pozitivnih migracijskih tokova te poticanje mladih na zasnivanje obitelji i rađanje djece te osiguranje potreba djeteta od rođenja do završetka odgojno obrazovnog procesa.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Stipendije za studente
	Naknade za opremu za novorođenčad
	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i dr. naknade
	Naknade za kupnju prve nekretnine
POKAZATELJI REZULTATA	Broj dodijeljenih jednokratnih novčanih pomoći povodom rođenja djeteta

	Broj sufinanciranih troškova potrepština učenika osnovnih škola
	Broj dodijeljenih naknada za kupnju prve nekretnine

5.2. PC 2. Razvoj i unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi

Mjera 2.1. Osiguravanje sredstava za izgradnju socijalne infrastrukture

Osigurati potrebnu infrastrukturu u javnim funkcijama i životnom standardu stanovništva u naseljima na području Grada.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Ulaganja u Dječji vrtić Cvrčak
	Poboljšanje životnih uvjeta romske zajednice
POKAZATELJI REZULTATA	Dograđen objekt Dječjeg vrtića Cvrčak
	Izgrađeni objekti za potrebe stanovanja i društvenih aktivnosti pripadnika romske zajednice u Gradu

Mjera 2.2. Zaštita pučanstva od zaraznih bolesti

Svrha mjere je provođenje obveza Grada iz Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Provođenje deratizacije
	Provođenje dezinfekcije
POKAZATELJI REZULTATA	Broj deratizacija
	Broj dezinfekcija

Mjera 2.3. Provedba programa javnih potreba u socijalnoj skrbi

Provođenje svih oblika pomoći građanima utvrđenih Odlukom o socijalnoj skrbi. Pružanje potpore radu socijalno-humanitarnih udruga sa područja Grada.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Dodjela jednokratne novčane pomoći povodom uskršnjih i božićnih blagdana umirovljenicima
	Dodjela jednokratne novčane pomoći korisnicima zajamčene minimalne naknade

	Sufinanciranje programa i aktivnosti socijalno-humanitarnih udruga
POKAZATELJI REZULTATA	Broj subvencija stanarina i komunalnih naknada
	Broj dodijeljenih jednokratnih novčanih pomoći umirovljenicima
	Broj dodijeljenih jednokratnih novčanih pomoći socijalno ugroženom stanovništvu

5.3. PC 3. Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti u funkciji gospodarstva i tržišta rada

Mjera 3.1. Osiguravanje sustavne i organizirane brige o djeci predškolskog uzrasta

Mjerom će se osigurati adekvatni uvjeti za boravak djece u prostorijama vrtića usklađene s važećim pedagoškim standardima. Također će se omogućiti uključivanje u sustav djece u nepovoljnom položaju te djece s poteškoćama u razvoju.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Djelatnost Dječjeg vrtića „Cvrčak“
	Djelatnost Umjetničke škole Beli Manastir
	Obrazovanje za sve
POKAZATELJI REZULTATA	Broj djece smještene u prostore vrtića
	Broj opremljenih prostorija za boravak djece namještajem i didaktičkom opremom
	Broj djece polaznika Umjetničke škole Beli Manastir

5.4. PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana

Mjera 4.1. Podrška, razvoj i unaprjeđenje gradskog sustava športa i športske infrastrukture

Mjerom će se osigurati preduvjeti za razvoj amaterskog športa uključivanjem građana u aktivnosti športskih udruga u Gradu te obnovom i izgradnjom kompleksa gradskog športskog parka čime će se pridonijeti razvoju športske i društvene infrastrukture.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Djelatnost Zajednice športskih udruga
---------------------------	---------------------------------------

POKAZATELJI REZULTATA	Djelatnost nastavno-športske dvorane
	Uređenje kompleksa gradskog stadiona
	Broj aktivnih športskih udruga u Gradu
	Broj novih javnih sportskih terena/borilišta

Mjera 4.2. Osiguravanje sredstava za rad vijeća nacionalnih manjina i njihovih predstavnika

Učinkovita zaštita i promicanje vladavine prava i zaštita ljudskih, a osobito manjinskih, vjerskih i drugih prava i sloboda.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Rad vijeća srpske nacionalne manjine
	Rad vijeća mađarske nacionalne manjine
POKAZATELJI REZULTATA	Broj realiziranih projekata srpske nacionalne manjine
	Broj realiziranih projekata mađarske nacionalne manjine

Mjera 4.3. Osiguravanje postojećeg stupnja razvitka kulture i kulturnih djelatnosti u Gradu Belom Manastiru

Mjerom se potiče daljnji razvoj kulturnih djelatnosti te osiguravanje promicanja istih što pridonosi razvitku i unapređenju svekolikog kulturnog života u Gradu i široj zajednici.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Djelatnost gradske knjižnice
	Djelatnost Centra za kulturu
	Kulturne manifestacije u Gradu
	Djelatnost udruga u kulturi
POKAZATELJI REZULTATA	Broj dodijeljenih potpora za programe i aktivnosti udruga u kulturi
	Broj organiziranih i provedenih manifestacija na području Grada
	Broj dodijeljenih potpora vjerskim zajednicama za obnovu sakralnih objekata na području Grada

5.5. PC 5. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirode te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena

Mjera 5.1. Provedba postupaka za podizanje osviještenosti o zaštiti okoliša

Mjerom će se utjecati na razvoj i podizanje ekološke osviještenosti građana te postići određeni stupanj zaštite i unaprjeđenja prirodnog čovjekovog okoliša.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Članstvo u udruzi Ekoškola RH - škole sa područja Grada
	Uklanjanje ruševnih objekata na području Grada
	Zelena urbana obnova Grada
POKAZATELJI REZULTATA	Broj škola u udruzi Ekoškola RH
	Broj posađenih sadnica drveća

5.6. PC 6. Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unaprjeđenja kvalitete života s ciljem ekološke i energetske tranzicije

Mjera 6.1. Održivo gospodarenje otpadom

Mjerom će se podići razina komunalne opremljenosti te će se unaprijediti kvaliteta života u dijelovima Grada u blizini gradske deponije. Razvijanjem svijesti o potrebi odvojenog sakupljanja otpada izravno će se djelovati i na smanjenje količine komunalnog otpada.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Izvršenje radova na proširenju obodnog nasipa gradske deponije
POKAZATELJI REZULTATA	Količina izvršenih radova na sanaciji deponije

Mjera 6.2. Izgradnja komunalne infrastrukture

Aktivnostima vezanima za radove na održavanju objekata i uređaja komunalne infrastrukture javnih gradskih površina podignut će se razina uređenosti Grada i naselja te se dugoročno utječe na unaprjeđenje čovjekovog okoliša.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Uređenje dječjih igralište na području Grada
	Rekonstrukcija poljskih puteva sa potrebnim sadržajima

POKAZATELJI REZULTATA	Rekonstrukcija prometnica
	Izgradnja parkirališnih mjesta
	Izgradnja javne rasvjete
	Izgradnja biciklističke staze u Branjin Vrh
	Broj uređenih dječjih igrališta
	Broj postavljenih rasvjetnih tijela na području Grada
	Broj m ² izrađenih nogostupa
	Broj m izgrađenih i opremljenih biciklističkih staza

Mjera 6.3. Rješavanje nužnih postupaka za potrebe prostornog uređenja Grada

Osiguravanje sredstava za postupke nužne za ažuriranje prostornih planova te izradu projektnih dokumentacija za projekte uređenja Grada.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Izrada izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Grada
	Ishođenje dozvola za gradnju
POKAZATELJI REZULTATA	Broj izrađenih izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Grada
	Broj ishodađenih dozvola za gradnju

5.7. PC 8. Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike

Mjera 8.1. Provedba programa zaštite od požara

Osigurati uvjete za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara, spašavanje ljudi i imovine od požara i drugih oblika elementarnih nepogoda sa ciljem postizanja visokog stupnja sigurnosti građana.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Djelatnost Vatrogasne zajednice Baranje
	Djelatnost Javne profesionalne vatrogasne postrojbe Grada Belog Manastira
	Izgradnja zgrade DVD Beli Manastir
POKAZATELJI REZULTATA	Broj intervencija na gašenju požara
	Broj provedenih aktivnosti u radu sa mladima
	Izgrađena zgrada DVD Beli Manastir

5.8. PC 9. Razvoj i unaprjeđenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva

Mjera 9.1. Stvaranje preduvjeta za razvoj poduzetništva

Svrha provedbe mjere je stvoriti preduvjete za unaprjeđenje uvjeta za razvoj industrije, poduzetništva i poljoprivrede te razvoj postojećih i otvaranje novih subjekata u sektoru malih i srednjih poduzeća radi omogućavanja održivog rasta, razvoja poduzetnika i povećanja broja radnih mjesta.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Djelatnost PEER centra
	Subvencioniranje poduzetništva
POKAZATELJI REZULTATA	Broj realiziranih kredita za obrtna sredstva sa subvencioniranom kamatom
	Broj korisnika potpore - MSP i obrtnici

Mjera 9.2. Poticanje aktivnosti malih gospodarstvenika kroz strukovna udruživanja

Ovom mjerom promiču se rezultati rada strukovnih udruga koje se bave aktivnostima vezanim za gospodarstvo, poljoprivredu, zaštitu životinja te očuvanje okoliša.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Provođenje javnog natječaja za financiranje projekata i programa udruga
POKAZATELJI REZULTATA	Broj dodijeljenih potpora za održane izložbe ili sudjelovanja na sajmovima sa proizvodima ili uslugama svojih članova

5.9. PC 10. Podrška proizvodnji i preradi hrane u funkciji održivog regionalnog razvoja

Mjera 10.1. Provedba programa potpora poljoprivredi na području Grada Belog Manastira

Poticanjem konkurentnosti i unaprjeđenjem poslovanja i postupaka proizvodnje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda stvaraju se preduvjeti za unaprjeđenje stanja u poljoprivredi.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Subvencioniranje poljoprivrednih projekata
POKAZATELJI REZULTATA	Broj dodijeljenih potpora poljoprivrednicima

5.10. PC 11. Jačanje regionalne prepoznatljivosti pomoću brendiranja i promidžbe

Mjera 11.1. Promocija turističke ponude Grada Belog Manastira

Provođenjem politike razvoja i promicanja turizma Grada Belog Manastira i Baranje kao regije djeluje se izravno na poticanje razvoja postojećih turističkih destinacija i očuvanje kulturne baštine Grada i Baranje, sudjelovanjem u organizaciji kulturno-turističkih manifestacija u Gradu i sudjelovanjem u sličnima van Baranje i regije.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Turistička promocija grada
POKAZATELJI REZULTATA	Broj provedenih aktivnosti na organiziranju i provođenju turističkih manifestacija i drugih projekata u turizmu

5.11. PC 13. Unaprjeđenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom

Mjera 13.1. Osiguravanje tehničkih preduvjeta za povećanje djelotvornosti i učinkovitosti gradske uprave

Osigurati materijalne resurse kao preduvjet za funkcioniranje lokalne zajednice na dobrobit građana, a sukladno zakonskim propisima.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Nabava dugotrajne imovine
	Nabava informatičke opreme
	Ulaganje u objekte u vlasništvu Grada
POKAZATELJI REZULTATA	Broj nabavljene opreme
	Broj nabavljene dugotrajne imovine

Mjera 13.2. Održavanje komunalne infrastrukture

Mjera uključuje aktivnosti vezane za radove na održavanju objekata i uređaja komunalne infrastrukture javnih gradskih površina kojima se podiže razina uređenosti Grada i naselja te dugoročno utječe na unaprjeđenje čovjekovog okoliša na području Grada Belog Manastira.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Održavanje čistoće javnih površina
	Održavanje javnih zelenih površina
	Održavanje nerazvrstanih cesta
POKAZATELJI REZULTATA	Površine za čišćenje u m ²
	Površine travnjaka za održavanje u m ²

5.12. PC 14. Podrška razvoju slabije razvijenih i potpomognutih područja Županije

Mjera 14.1. Osiguravanje sustava podrške u planiranju razvoja privatnog i javnog sektora

Mjera podrazumijeva financiranje djelatnosti Baranjske razvojne agencije Grada Belog Manastira koja je osnovana sa svrhom poticanja razvoja gospodarstva, turizma, poljoprivrede i civilnog sektora kroz pripremu i provedbu projekata na području Grada Belog Manastira.

KLJUČNE AKTIVNOSTI	Djelatnost Baranjske razvojne agencije
POKAZATELJI REZULTATA	Broj izrađenih poslovnih planova, projektnih prijava, investicijskih studija
	Broj provedenih informiranja/savjetovanja/edukacija poduzetnika i poljoprivrednika

5.13. Mjera 00. Izvršna uprava i administracija

Mjera uključuje materijalne i sve ostale rashode vezane za rad izvršne uprave i administracije u Gradu Belom Manastiru. U okviru poslova Ureda gradonačelnika planiraju se i provode aktivnosti međunarodne suradnje koje podrazumijevaju nastavak već uspostavljenih odnosa te uspostavu i formaliziranje novih. **Mjera nije vezana niti doprinosi ostvarenju bilo kojeg posebnog cilja Plana razvoja.**

6. Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata

Kako bi se pravovremeno pristupilo planiranju sredstava za provedbu mjera te povezanih aktivnosti i projekata, pripremljen je indikativni financijski okvir provedbenog programa s jasnim prikazom povezanosti utvrđenih mjera i pripadajućih ključnih aktivnosti s odgovarajućim stavkama u Proračunu Grada Belog Manastira. Financijski okvir se nalazi se u Prilogu I., sastavnom dijelu Provedbenog programa.

7. Okvir za praćenje i izvještavanje

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o strateškom planiranju. Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja (definirani u strateškom okviru Grada Belog Manastira) kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja. Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

Za provedbu ovoga Provedbenog programa nadležan je Grad Beli Manastir na čelu s gradonačelnikom kao odgovornom osobom. Grad Beli Manastir koordinira procesom koji za cilj ima provedbu mjera usmjerenih dostizanju i ispunjenju vizije Grada.

Sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja Provedbenog programa Grada Belog Manastira bit će objavljena na službenim internetskim stranicama Grada Belog Manastira.

Za provedbene programe JLS podnosi se godišnje izvješće o provedbi. Izvješće o provedbi provedbenih programa JLS je izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz kratkoročnih akata strateškog planiranja koje nositelj izrade provedbenog programa, odnosno Baranjska razvojna agencija Grada Belog Manastira, podnosi izvršnom tijelu JLS i regionalnom koordinatorskom tijelu jednom godišnje. Tijelo zaduženo za izradu provedbenog programa dostavlja regionalnom koordinatorskom tijelu usvojeno godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za prethodnu godinu do 15. veljače tekuće godine. Rokovi i

postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/23).

Jedinice lokalne samouprave, za potrebe praćenja napretka u provedbi mjera i ostvarivanju povezanih pokazatelja rezultata, izvještavaju regionalnog koordinatora, temeljem čega regionalni koordinatorski izrađuje konsolidirano izvješće.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su sljedeći:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe mjera akta strateškog planiranja;
- učinkovito upravljanje provedbom akta strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja;
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akta strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih mjera;
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akta strateškog planiranja;
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata;
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća	Kome se podnosi:	Rok za izvješće:
Provedbeni program GRADA BELOG MANASTIRA za razdoblje 2025.-2029. godine	Godišnje	Lokalni koordinatorski	Izvršno tijelo JLS/ regionalni koordinatorski/ Koordinacijsko tijelo	Do 15. veljače tekuće godine (za prethodnu godinu)

8. Drugi relevantni podaci o mjerama

Osim prioritetnim područjima javnih politika utvrđenih u hijerarhijski nadređenim aktima strateškog planiranja, Grad Beli Manastir provedbom mjera doprinosi i provedbi obveza uređenih posebnim nacionalnim propisima te provedbi zajedničkih prioriteta EU i ciljeva održivoga razvoja UN. Ispunjavanje navedenih obveza za svaku mjeru predviđeno je u Prilogu I., kao sastavni dio Provedbenog programa.

Osim proračunskih programa koji su obuhvaćeni navedenim mjerama Provedbenog programa, jedan od postojećih proračunskih programa nije povezan s posebnim ciljevima iz Plana razvoja, sukladno Uputama MRRFEU za izradu provedbenih programa JLS, a s obzirom kako je nužan za izvršavanje u sklopu djelokruga samouprave Grada Belog Manastira (opći rashodi za funkcioniranje izvršne uprave).

9. Prilozi

Prilog I. Predložak za Provedbeni program GBM 2025.-2029.

Tablica "Prilog I. Predložak za Provedbeni program GBM 2025.-2029." nalazi se u tablici, u prilogu ovog dokumenta.

Prilog 1. Predložak za izradu Provedbenog programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave																					
NOSITELJ IZRADE AKTA:			GRAD BELI MANASTIR					RAZDOBLJE VAŽENJA AKTA		2025.-2029.			DATUM IZRADE / IZMJENE AKTA			VELJAČA, 2026.					
REFORMSKE, INVESTICIJSKE I OSTALE MJERE											OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE										
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)		
Redni broj mjere	Doprinos provedbi nadređenog akta strateškog planiranja	Naziv cilja nadređenog akta strateškog planiranja	Program u proračunu JLP(R)S	Naziv mjere	Svrha provedbe mjere	Procijenjeni trošak provedbe mjere (u EUR)	Aktivnost / projekt u proračunu JLP(R)S	Nadležnost za provedbu mjere	Oznaka mjere (R/I/O)	SDG	Ključne aktivnosti za provedbu mjere	Planirani rok postignuća ključnih aktivnosti za provedbu mjere	Rok provedbe mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost (2025.)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.		
1.1.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji	P1066 Program demografskih mjera	Provedba programa demografskih mjera	Zaustavljanje depopulacijskih trendova, poticanje demografske obnove, jačanje pozitivnih migracijskih tokova te poticanje mladih na zasnivanje obitelji i rađanje djece te osiguranje potreba djeteta od rođenja do završetka odgojno obrazovnog procesa.	1.196.160,00	A100660 Demografske mjere	U. O. ZA GOSPODARSTVO, PRORAČUN, FINANCIE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	O	SDG 10.3	Stipendije za studente	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj dodijeljenih jednokratnih novčanih pomoći povodom rođenja djeteta	55	60	60	60	60		
											Naknade za opremu za novorođenčad	prosinac 2029.		Broj sufinanciranih troškova potrepština učenika osnovnih škola	550	550	550	550	550		
											Naknade građan. i kuć. na temelju osig. i dr. Naknade	prosinac 2029.		Broj dodijeljenih naknada za kupnju prve nekretnine	25	25	25	25	25		
2.1.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 2. Razvoj i unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi	P1034 Izgradnja socijalne infrastrukture P1001 Izvršna uprava	Osiguravanje sredstava za izgradnju socijalne infrastrukture	Osigurati potrebnu infrastrukturu u javnim funkcijama i životnom standardu stanovništva u naseljima na području Grada te razvijati suradnju Grada i javnih institucija u provođenju projekata kojima će se ostvarivati bolji uvjeti života.	2.661.387,00	K100344 Pobožljanje životnih uvjeta romske zajednice K100345 Nastavno Sportski centar Šećerana K100346 Ulaganja u Dječji vrtić Cvrčak A101003 Suradnja s javnim institucijama	U. O. ZA GRADITELISTVO I STAMBENO KOMUNALNE POSLOVE	I/O	SDG 11	Pobožljanje životnih uvjeta romske zajednice	prosinac 2028.	prosinac 2029.	Izgrađeni objekti za potrebe stanovanja i društvenih aktivnosti pripadnika romske zajednice u Gradu	0	1	1	1	0		
			Ulaganja u Dječji vrtić Cvrčak				prosinac 2029.				Dograđeni objekt Dječjeg vrtića Cvrčak	0		0	1	0	0				
2.2.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 2. Razvoj i unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi	P1064 Program zdravstva	Zaštita pučanstva od zaraznih bolesti	Provođenje obveza Grada iz Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.	370.500,00	A100640 Zdravstvo A100641 Zaštita djetinjci	U. O. ZA GOSPODARSTVO, PRORAČUN, FINANCIE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	R/O	SDG 3.8	Provođenje deratizacije	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj deratizacija	2	2	2	2	2		
Provođenje dezinfekcije											prosinac 2029.	Broj dezinfekcija		4	4	4	4	4			
2.3.			P1065 Program socijalne skrbi	Provedba programa javnih potreba u socijalnoj skrbi	Provođenje svih oblika pomoći građanima utvrđenih Odlukom o socijalnoj skrbi. Pružanje potpore radu socijalno-humanitarnih udruga sa područja Grada.	1.268.936,00	A100650 Socijalna zaštita A100651 Djelatnost udruga na području socijalne zaštite A100652 Projekti na području socijalne zaštite	U. O. ZA GOSPODARSTVO, PRORAČUN, FINANCIE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	R/O	SDG 1.3	Dodjela jednokratne novčane pomoći povodom uskršnjih i božićnih blagdana umirovljenicima	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj subvencija stanarina i komunalnih naknada	150	150	150	150	150		
											Dodjela jednokratne novčane pomoći korisnicima zajamčene minimalne naknade	prosinac 2029.		Broj dodijeljenih jednokratnih novčanih pomoći umirovljenicima	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500		
											Sufinanciranje programa i aktivnosti socijalno-humanitarnih udruga	prosinac 2029.		Broj dodijeljenih jednokratnih novčanih pomoći socijalno ugroženom stanovništvu	120	120	120	120	120		
3.1.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 3. Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti u funkciji gospodarstva i tržišta rada	P1062 Program predškolskog obrazovanja i školstva	Osiguravanje sustavne i organizirane brige o djeci predškolskog uzrasta	Osigurati adekvatne uvjete za boravak djece u prostorijama vrtića usklađene sa važećim pedagoškim standardima. Uključivanje u sustav djece u nepovoljnom položaju te djece i poteškoćama u razvoju.	13.275.738,00	A100621 Djelatnost dječjeg vrtića „Cvrčak“ A101621 Djelatnost dječjeg vrtića „Cvrčak“ financirana iz drugih izvora K100623 Opremanje prostora dječjeg vrtića „Cvrčak“ iz drugih izvora financiranja K-100624 Sportske i terapijske vrtiće u Odraslojnoj školi K 100625 Obrazovanje za sve A100627 Djelatnost umjetničke škole Beli Manastir A101627 Djelatnost umjetničke škole Beli Manastir iz drugih izvora K100628 Nabavka opreme za rad Umjetničke škole K101628 Nabavka opreme za rad Umjetničke škole iz drugih izvora K100622 Opremanje prostora Dječjeg vrtića "Cvrčak"	U. O. ZA GOSPODARSTVO, PRORAČUN, FINANCIE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	I/O	SDG 4.2	Djelatnost Dječjeg vrtića „Cvrčak“	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj djece smještene u prostore vrtića	226	230	230	262	262		
											Djelatnost Umjetničke škole Beli Manastir	prosinac 2029.		Broj opremljenih prostorija za boravak djece namještajem i didaktičkom opremom	0	0	2	0	0		
											Obrazovanje za sve	prosinac 2029.		Broj djece polaznika Umjetničke škole Beli Manastir	265	265	265	265	265		
4.1.			P1036 Centralne funkcije Grada P1061 Program športa	Podrška, razvoj i unaprjeđenje gradskog sustava športa i sportske infrastrukture	Učinkovita zaštita i promicanje vladavine prava i zaštita ljudskih, a osobito manjinskih, vjerskih i drugih prava i sloboda.	1.464.973,00	K100361 Uređenje Gradskog sportskog parka A100610 Javne potrebe u športu A100612 Djelatnost nastavno-sportske dvorane Sportske dvorane Beli Manastir K100613 Oprema za održavanje nastavno-sportske dvorane	U. O. ZA GOSPODARSTVO, PRORAČUN, FINANCIE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	R/I/O	N/P	Djelatnost Zajednice Sportskih udruga	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj aktivnih Sportskih udruga u Gradu	25	26	27	28	29		
											Djelatnost nastavno-sportske dvorane	prosinac 2029.									
											Uređenje kompleksa gradskog stadiona	prosinac 2029.		Broj novih javnih sportskih terena/borilišta	1	1	0	0	1		
4.2.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana	P1002 Rad nacionalnih manjina	Osiguravanje sredstava za rad vijeća nacionalnih manjina i njihovih predstavnika	Učinkovita zaštita i promicanje vladavine prava i zaštita ljudskih, a osobito manjinskih, vjerskih i drugih prava i sloboda.	316.066,00	A100004 Rad vijeća nacionalnih manjina Srba A100005 Rad vijeća nacionalnih manjina Srba iz drugih izvora A100006 Rad vijeća nacionalnih manjina Mađara A100006 Rad vijeća nacionalnih manjina Mađara iz drugih izvora A100008 Rad vijeća nacionalnih manjina Roma	SLUŽBA GRADONAČELNIKA I GRADSKOG VIJEĆA	R/O	SDG 10.2	Rad vijeća srpske nacionalne manjine	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj realiziranih projekata srpske nacionalne manjine	4	4	4	4	4		
											Rad vijeća mađarske nacionalne manjine	prosinac 2029.		Broj realiziranih projekata mađarske nacionalne manjine	4	4	4	4	4		
4.3.			P1060 Program kulture	Osiguravanje postojećeg stupnja razvika kulture i kulturnih djelatnosti u Gradu Belom Manastiru	Poticanje daljnjeg razvoja kulturnih djelatnosti te osiguravanje promicanja istih što pridonosi razvoju i unaprjeđenju svekolikog kulturnog života u Gradu i široj zajednici.	3.940.427,00	A100607 Djelatnost udruga u kulturi A100608 Kulturne manifestacije u Gradu A100609 Religija A100601 Djelatnost gradske knjižnice A101601 Djelatnost gradske knjižnice financirana iz drugih izvora K100602 Nabava knjiga za gradsku knjižnicu K101602 Nabava knjiga za gradsku knjižnicu iz drugih izvora A100603 Djelatnost Centra za kulturu A101603 Djelatnost Centra za kulturu financirana iz drugih izvora K101604 Opremanje prostora Centra za kulturu iz drugih izvora	U. O. ZA GOSPODARSTVO, PRORAČUN, FINANCIE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	R/I/O	SDG 11.4	Djelatnost gradske knjižnice	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj dodijeljenih potpora za programe i aktivnosti udruga u kulturi	20	20	20	20	20		
											Djelatnost Centra za kulturu	prosinac 2029.		Broj organiziranih i provedenih manifestacija na području Grada	4	4	4	4	4		
											Kulturne manifestacije u Gradu	prosinac 2029.									
											Djelatnost udruga u kulturi	prosinac 2029.		Broj dodijeljenih potpora vjerskim zajednicama za obnovu sakralnih objekata na području Grada	4	4	4	4	4		
5.1.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 5. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirode te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena	P1040 Program zaštite okoliša	Provedba postupaka za podizanje svijestnosti o zaštiti okoliša	Razvoj i podizanje ekološke svijestnosti građana te zaštita i unaprjeđenje prirodnog i životnog okoliša.	294.711,00	A100401 Eko škole A100405 Uklanjanje ruševnih objekata na području Grada A100406 Sanacija divljih deponija A100408 Zelena urbana obnova Grada	U. O. ZA GRADITELISTVO I STAMBENO KOMUNALNE POSLOVE	I/O	SDG 12.2	Članstvo u udruzi Ekološka RH - škole sa područja Grada	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj škola u udruzi Ekološka RH	2	2	2	2	2		
											Uklanjanje ruševnih objekata na području Grada	prosinac 2029.									
											Zelena urbana obnova Grada	prosinac 2029.		Broj posađenih sadnica drveća	31	10	10	10	10		
6.1.	Plan razvoja Općeko-baranjske županije do 2027. godine	PC 6. Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unaprjeđenja kvalitete života s ciljem ekološke i energetske tranzicije	P1025 Gospodarenje otpadom	Održivo gospodarenje otpadom	Podizanjem razine komunalne opremljenosti unaprijediti će se kvaliteta života u dijelovima Grada u blizini gradske deponije. Razvijanjem svijesti o potrebi odvojenog sakupljanja otpada izravno će se djelovati i na smanjenje količine komunalnog otpada.	486.722,00	K100251 Sanacija i uređenje gradske deponije	U. O. ZA GRADITELISTVO I STAMBENO KOMUNALNE POSLOVE	I/O	SDG 12.5	Izvršenje radova na proširenju obodnog nasipa gradske deponije	prosinac 2028.	prosinac 2029.	Količina izvršenih radova na sanaciji deponije	0	1	0	1	0		
6.2.			P1020 Izgradnja javnih površina P1021 Izgradnja nerazvrstanih prometnica P1022 Izgradnja komunalnih sustava P1033 Uređenje naselja Branjin Vrh	Izgradnja komunalne infrastrukture	Doprinos razvoju životnih uvjeta izgradnjom javne infrastrukture (česte, javni objekti, javna rasvjeta i vodoopskrbna infrastruktura) i poboljšanjem osnovnih javnih usluga te obnovom vizura grada Belog Manastira i prigradskih naselja.	5.227.059,00	K100201 Izgradnja pješačko biciklističkih staza K100202 Rekonstrukcija poljskih puteva K100204 Izgradnja nogostupa K100206 Rekonstrukcija dječjih igrališta K100207 Zaštita objekata na javnim površinama K100211 Izgradnja prometnica K100212 Izgradnja parkirališta K100213 Prometnica Branjin Vrh - Popovac K100221 Izgradnja javne rasvjete K100222 Pobožljanje vodonukomunalne infrastrukture na području Baranje K100033 Projekt Cross-border networks	U. O. ZA GRADITELISTVO I STAMBENO KOMUNALNE POSLOVE	I/O	SDG 6.1 SDG 6.6 SDG 9.1 SDG 11.2 SDG 11.7	Uređenje dječjih igrališta na području Grada	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj uređenih dječjih igrališta	1	1	1	1	1		
											Rekonstrukcija poljskih puteva sa potrebnim sadržajima	prosinac 2029.		Broj postavljenih rasvjetnih tijela na području Grada	17	25	10	10	10		
											Izgradnja biciklističke staze u Branjin Vrh	prosinac 2027.		Broj m izgrađenih i opremljenih biciklističkih staza	0	1.200	1.000	0	0		
											Rekonstrukcija prometnica	prosinac 2029.									
											Izgradnja parkirališnih mjesta	prosinac 2029.		Broj m2 izgrađenih nogostupa	518	20	20	20	20		
											Izgradnja javne rasvjete	prosinac 2029.									
6.3.			P1041 Prostorno uređenje	Rješavanje nužnih postupaka za potrebe prostornog uređenja Grada	Osiguravanje sredstava za postupke nužne za ažuriranje prostornih planova te izradu projektnih dokumentacija za projekte uređenja Grada.	216.250,00	K100411 Prostorno planska dokumentacija K100412 Arhitektonski projekti	U. O. ZA GRADITELISTVO I STAMBENO KOMUNALNE POSLOVE	I/O	SDG 11.3	Izrada izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Grada	prosinac 2029.	prosinac 2029.	Broj izrađenih izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Grada	1	0	0	0	0		
											Ishođenje dozvola za gradnju	prosinac 2029.		Broj ishođenih dozvola za gradnju	4	2	2	2	2		
							A100631 Djelatnost Vatrogasne zajednice Baranje				Djelatnost Vatrogasne zajednice Baranje	prosinac 2029.		Broj intervencija na zašćenju požara	300	250	250	250	250		

[illegible]